

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

Nr. 1 (573)

TORONTO, Ontario 1961 m. sausio (January) mėn. 5 d.

Kaina 10¢

011069

The Lights
of Homeland

Lithuanian Weekly
Published by the
Lithuanian R.C. Cultural Society
of Canada

Authorized as Second Class Mail
Post Office Department Ottawa

SAVAITRASTIS

Laidžia
Kanados Lietuvių Katalikų
Kultūros Draugija
941 Dundas St. W.
Toronto 3, Ont., Canada

Nauju Metu, slenkstys

Taigi, pradėdami naujus — 1961 — metus. Pradėdami, kad ir be didelio entuziazmo, bet su viltimi, kad jie bent jau nebus blogesni už praėjusius. Žmogus visada tikisi ko nors geresnio arba bent jau neblogesnio dienu.

Su viltimi pradėdami naujus metus ir mes lietuviai, nors jokių šviesias dienas žadančių ženklų tuo tarpu ir nematome. Lietuvos bylos padėty kokių nors pasikeitimų tuo tarpu negalima laukti. Tam nematyti jokių ženklų. Pasikeitimų negalima laukti tol, kol nepasikeis tarptautinių jėgų santykiai ar pasaulinė įtampa neišsilygins. Šito sprogimo bijo visas pasaulis, apie jį kalbama su siaubu, tačiau visą laiką stumdamosi prie pat pavojaus. Visi kalba apie taiką, kalba apie nusiginklavimą, betgi apsiginklavimų skiria didžiausias visų valstybės pajamų dalis. Derybos dėl nusiginklavimo yra virtusios aiškiu žaidimu laikui išlošti. Kol apsiginklavimo planai nebaigti, nusiginklavimo konferencijos labai augstai vertinamos, nors vargu ar kas tiki jų pasisekimu.

Okupuotose kraštuose taip pat pasikeitimų laukti nėra pagrindo. Okupacinėje valdymo sistemoje, atrodo, nesiruošiama daryti jokių pakeitimų. Betgi nėra taip pat jokio pagrindo prileisti, kad tautos atsparumas šiais metais sumažėtų arba palūžtų. Tauta rusiško bolševizmo valdžioje atlaikė jau 15 išisinių metų. Be abejonės, ji jau surado savą kelią, išmoko vingiuoti, išmoko vykdyti okupanto įsakymus kuo mažiau pažeisdama savus lietuviškus interesus. Šių tautos grumtynių nuotrupas ir mes matome iš krašto ateinančiojo spaudoje arba ir kitais keliais nugirstame. Mes tuo gerimės, nors viešai vertinti ir negalime. Suprantama visa tai vyks ir šiais metais. Tik laisvasis lietuvis ir šiais metais greičiausiai tam negalės turėti jokios įtakos, nes geležinės uždangos praskleidimo žymių dar nematome. Būna tiek daug kalbėta, tiek gincytasi dėl vadinamo kultūrinio bendradarbiavimo, bet tenai, atrodo, tegalvojama, kad tai atnešų daugiau pavojų negu naudos. Dėl to ir šioje srityje nematyti beveik nieko nauja.

Visa, kuo galima pasidžiaugti nuėjęs akis ir pavergtą kraštą, yra tik tai, kad masinio badavimo laikotarpis jau yra praėjęs ir teroro aštrumas yra sumažėjęs. Pastaruoju atžvilgiu, tiesa, būna svyravimų. Tikėkim betgi, kad senieji metodai negrįš.

Laisvojo pasaulio lietuviškoje bendruomenėje pastaraisiais metais buvo pasireiškę tam tikro dezorientavimo bei dezorganizacijos žymių. Žmonių nervus, matyt, paveikė per ilgus laukimus, daugelio navių vilčių žlugimas, kitokie apsvylimai. To rezultate tebėra pažeistos politinės veiklos vieningumas. Nors politinės veiklos vieningumo reikalas visiemis aiškus ir niekieno negincijamas, tačiau visos pastangos pasiekti susitarimo nedavė jokių vaisių. Be abejonės, tai mūsų lietuviškojo gyvenimo viena didžiųjų blogybių. Bet ar pasiseks jos atskirti ir šiais metais?

Tam tikrai dezorientacijos bei stagnacijos ženklų matome ir visame mūsų kultūriname gyvenime. O labiausiai pasigendame originalumo, ko nors naujo. Visuomeninis gyvenimas yra kažkaip įjęs į rutiną kelia, ir periodiškai pasikartojančius, kalendorinių datų įvairumus, sąjūdumus. Žmonėms atrodo viskas jau išbandyta, viskas jau žinoma ir įprasta. Dėl to tai ir visokie minėjimai dažnai nesutrukia didelių žmonių skaičių, neturi pasisekimo. Ar tai nerodo, kad ir visokie tautinės pareigos priminimai bei tautinėms šventėms reikėtų kažką ko naujo? Naujos formos, kažkokio naujo kelio, kuris patrauktų ir mažiau jautrius.

KAS NAUJO KANADOJE?

Kanados doleris, paskelbus gruodžio 20 d. papildomą biudžetą, ėmė atpiginti ir rodo palankią susilyginti su JAV doleriu. 1956 m. jo vertė buvo \$1.00 5/16, dabar — 1/4 — 1/2 ct. brangesnis už JAV dolerį. Kol kas jo vertė svyruoja ir JAV finansų ministerija norėtų, kad jo vertė būtų 96 ar 97 JAV ct. Atpigus Kanados doleriui, palengvės eksportas, padidės turizmas, uždribs bendrovės, nors turės nuostolių asmenys, turį mokėti palūkanas už paskolas JAV. Kanados dolerio vertės pakitėjimo pasiekta fed. vyriausybės suvaržymais JAV doleriui, kad neplauktų Kanadon pergausiai. JAV finansų ministerija, reaguo-dama į Kanados papildomus mokesčius, irgi uždėjo 15% dividendų mokeskį kanadiečių firmoms JAV.

Prekybinė delegacija, atstovaujanti Kinijos prekybine bendrove China Resources Co. Hong Konge, atvyko Kanadon taris dėl Kanados gaminių importo. Kinijoje ankščiau lankėsi Kanados kviečių komisijos pirm. W. C. McNamara. Manoma, kad Kinija nori importuoti didesni kieki kviečių. Šių metų ryžių derlius Kinijoje buvo labai menkas — daug užsėtų plotų užliejo potvyniai.

24 lėktuvus Caribou tipo, užsakė JAV kariuomenė Kanados De Havilland imonėse Toronte už \$16 mil. Lėktuvai bus pagaminti 1962 m. De Havilland imonėse dirba 2.900 darbininkų; dabar galės priimti dar 600. Ateityje firma tikisi gauti daugiau užsaky-mų, nes praktika parodė, kad Caribou lėktuvai labai tinka kariuomenės ir prekybos transportui. ten, kur nėra didelių aerodromų, nes pakyla su gana trumpu įsibė-gėjimu. Po karo De Havilland pagamino lėktuvų 60 kraštų už \$154 mil. Vien JAV jį pardavė 1000 lėktuvų už \$123 mil. Beavers ir 200 Otters tipo. Šiuo metu De

Havilland gamina 16 Beaver tipo lėktuvų Ganai ir 36 D. Britanijai.

500 mokytojų, mokančių prancūzų kalbą, nori gauti Kongo vyriausybę. Daugiausia ji reikia vidurinėms mokykloms. Quebeco mokytojų sąjunga, apjungianti 28.000 prancūziškai kalbančių mokytojų, neranda prašomų savanorių. Ikišiol pareiškė norą vyksti Kongan tik 5 mokytojai, kuri vienas dar neturįs Kanados pilietybės. Kiti turi sutartį su švietimo komisijomis iki birželio mėn. ir negali išvykti. Kongas gi norėtų juos gauti jau nuo šio sausio mėn. Daugumas prisibijo vyksti į Kongą dėl netikros politinės būklės. Be to, reikalaujama, kad norintieji ten vykti būtų nevedę arba vyktų be šeimų. Atlyginimas siūlomas maždaug toks pat kaip Kanadoje.

Telefonų skaičius Ontario ir Quebeco prov. per 1960 m. padidėjo 180.000 ir pasiekė 3,5 milijono. 1961 m. Bell bendrovė numato išleisti \$200 mil. telefono pagerinimams bei kairiuriu tar-nybų praplėtimui. I kiekvieno naujo telefono įrengimą, skaitant visas išlaidas, bendrovė investuoja \$800.

Nauja džiovininkų grupė bus įsileista Kanadon — pranešė užsienio r. min. H. Green parlamentui. Dvi grupės buvo priimtos Tremintinių Metais. Jų įjungimas Kanados gyvenimui pasirodė gana sėkmingas, ir dabar vyriausybė nori įsileisti jų daugiau, juoba, kad \$600.000 fondas tam reikalui liko nevisas išnaudotas. Federacinė vyriausybė jau kreipėsi į provincines vyriausybes, prašydama sutikimo priimti įstatymu provincijoms skiriamą to-mil. Vien JAV jį pardavė 1000 lėktuvų už \$123 mil. Beavers ir 200 Otters tipo. Šiuo metu De

SAUSIS — SPAUDOS PLATINIMO MĖNUO

KLB Krašto valdyba gruodžio 29 d. visoms KLB apylinkių valdyboms išsiuntinėjo aplinkraštį Nr. 13, kuriame, po naujamečių sveikinimų apylinkių valdyboms, visiems jų darbuotojams ir visiems geros valios lietuviams, primena savos spaudos palaikymo reikalą ir sausio mėnesį skelbia lietuviškos spaudos platinimo mėnesiu.

„Šiuo metu Krašto Valdyba ruošia 1961 metams apylinkių veiklos planą. Šis darbas dar kiek užtruks. Kadangi laikas bėga ir apylinkių veikla negali sustoti, Krašto Valdyba jau dabar skelbia sausio mėnesį — lietuviškos spaudos platinimo mėnesiu. Supraskime didią spaudos reikšmę. Pasirūpinkime, kad kiekvienoje apylinkėje neliktų lietuvių be lietuviško laikraščio. Paraginkime ir

pagelbėkime ji užsiprenumeruoti. Kiekvienas lietuviškas laikraštis, kuris tik nepitaria Lietuvos okupacijai, mums yra brangus. Tačiau apylinkių valdybos yra prašomos dėti pastangų, kad kiek galint didesnis tautiečių skaičius užsiprenumeruotų Kanadoje leidžiamus savitrašius „Nepriklausomą Lietuvą“ ir „Tėviškes Žiburias“, nes jie yra mūsų bendruomeninių idėjų puoselėtojai. Pamatyti patogumui duodame ir jų adresus: „NL“ — 7722 George St., LaSalle, Montreal, P.Q.; „TZ“ — 941 Dundas St. W., Toronto 3, Ont. Kiekvieno jų metinė prenumerata yra \$5.

Nepamirškime paraginti tėvus užsakyti savo vaikučiams lietuvišką vaikų laikraštį „Eglutė“. „Eglutės“ adresas: Immaculate Conception Convent, R.F.D. 2, Putnam, Connecticut, USA. Prenumerata metams — \$4. Norintiems vieną ar kitą laikraštį užsakyti, tarpininkaukime, kad laikraščio administracijos atsiųstų nemokamai keletą numerėlių susipažinti.

Pasirūpinkime, kad kiekvienoje apylinkėje būtų vieta, kur galima būtų nusipirkti lietuviškų knygų, žurnalų bei laikraštį. Krašto Valdyba supranta, kad tai bus sunkus ir didis darbas apylinkėms. Sunku surasti pasi-sventusių žmonių, kurie sutiktų įankyti kiekvieno lietuvių namus. Nepadėkime šio svarbaus darbo ir šalį jo nepradėję. Kaikuriuose apylinkėse dabar dar vyksta Šalpos fondo paskelbtas aukų rinkimo vaju. Pagalvokime, gal galima jai sujungti, kad nereiktų kelis kartus varstyti tų pačių durų. Kiekvienoje apylinkėje yra skirdingos šalpos, todėl sunku Krašto Valdybai pasiūlyti vieną bendrą receptą visoms apylinkėms. Todėl spaudos platinimo būdas, paliekamas kiekvienos apylinkės valdybai pačiai nusistatyti. Svarbu, kad šis lietuviškos spaudos platinimo mėnuo atneštų kiek galint geresnius rezultatus“.

Turistai iš Lietuvos grįžo namo

Okupuotos Lietuvos komunistiniai veikėjai, apie kurių lankymąsi JAV esame rašę praeitose „TZ“ numeruose, iš Niujorko lėktuvu išskrido Sov. Sąjungon gruodžio 27 d. Jų idėjos draugai suruošė visą eilę priėmimų Čikagoje, Detroite, Niujorke ir kitur. Kiek plačiau jie papasakojo apie Lietuvą Niujorko komunistines „Laisvės“ salėje, kur buvo susirinkęs būrys vietinių vieninčių. Kostas Glikas papasakojo, kad jo vadovaujamame Lenino kolchoze, Sakių rajone, 6.400 ha plote gyvena 1.500 žmonių, pastatyta 200 naujų namų, viešantys elektros jė-gai, dvi pradinės ir viena vidurinė mokyklos; esą apie 1.600 raguočių, 3.000 kiaulių, 30 traktorių, 7 kuliarnosios-piaunamosios mašinos; kolūkiečiai turi 32 automobilius ir 200 motociklus. Jis nepaminėjo, kad tie autonominiai priklausomi visokiems pareigūnams, kurie prieina prie didesnių galimybių „sukombinuoti“ lėšų. M. Robinsonas, „Vakarinių naujienų“ Vilniaus dienraščio vienas redaktorių, pasakojo, kad „Tiesa“ turinti 200.000 skaityto-

ju, „Tarybinė moteris“ 150.000, „Vakarinės naujienos“ 60.000, „Svytury“ irgi 60.000. Esą Lietuvos žmonės niekad taip neskaitytų laikraščių, kaip dabar... Kad tai pasiekama prievartinu spaudimu, nesant laisvos pasirinkimo, žinoma, pasakotojas nenunejo. Fotografas Juozas Griekis sako padaręs daug nuotraukų, kurias paskelbsias spaudoje ir rodysias žmonėms. Filmininkas Leonas Tautrimas pasidžiaugė, kad Amerikos lietuvių domisi Lietuvoje gamintais filmais ir ragino rašyti Lietuvos Kino Studijai savo pastabas, pageidavimus ir kritika. Mokslų akademijos ekonomikos instituto dir. K. Meškauskas papasakojo apie mokslių akademiją. M. Sluckis pasiūpė ie išievių spaudos, o rašytojas A. Bieliauskas, „Svyturio“ redaktorių, pasakojė užriemimą. Dalyvavo ir Laurynas Kapočius, sovietų patikrintas Vasingtone II sekant retorių. Apskritai visa turistų keš-las rodo, kad vien komunistiniais susitikimais. Tik kaikurie iš jų buvo susitikę ar aplankę savo gimines ar pažįstamus.

nam, Connecticut, USA. Prenumerata metams — \$4. Norintiems vieną ar kitą laikraštį užsakyti, tarpininkaukime, kad laikraščio administracijos atsiųstų nemokamai keletą numerėlių susipažinti.

Pasirūpinkime, kad kiekvienoje apylinkėje būtų vieta, kur galima būtų nusipirkti lietuviškų knygų, žurnalų bei laikraštį.

Krašto Valdyba supranta, kad tai bus sunkus ir didis darbas apylinkėms. Sunku surasti pasi-sventusių žmonių, kurie sutiktų įankyti kiekvieno lietuvių namus.

Nepadėkime šio svarbaus darbo ir šalį jo nepradėję. Kaikuriuose apylinkėse dabar dar vyksta Šalpos fondo paskelbtas aukų rinkimo vaju. Pagalvokime, gal galima jai sujungti, kad nereiktų kelis kartus varstyti tų pačių durų. Kiekvienoje apylinkėje yra skirdingos šalpos, todėl sunku Krašto Valdybai pasiūlyti vieną bendrą receptą visoms apylinkėms. Todėl spaudos platinimo būdas, paliekamas kiekvienos apylinkės valdybai pačiai nusistatyti. Svarbu, kad šis lietuviškos spaudos platinimo mėnuo atneštų kiek galint geresnius rezultatus“.

Pašalintas ministeris Mackievičius

Kanadoje ir JAV lankėsi 1955 m. Sov. Sąjungos žemės ūkio min. V. V. Mackievičius su grupe ūkio ekspertų liko pašalintas iš savo vietos ir išsiųstas į Kazachstaną. Šis pašalinimas, kuris yra sovietų paskyrimo komiteto pirmininko. Žemės ūkio min. Kremlius paskyrė M. A. Olsanskį, žemės ūkio akademijos vicepirmininką. Šis pakeitimas buvo padarytas ryšium su praėjusių metų blogu derliumi, kai ėmė plaukti Maskvoje skundai apie menką organizaciją ypač plėsinuose, kur mašinos stovėjusios laukuose ir niekas nesirūpinęs jų taisymu. Visą kalnę N. Chruščiovas suvertė žemės ūkio ministeriui, vykdžiusiam jo planus.

V. V. Mackievičius yra 50 m. amžiaus, gimęs Ukrainoje. 1953 m. jis buvo paskirtas žemės ūkio viceministeriu, o už dvejų metų — ministeriu.

Po šio pakeitimo laukiama ir daugiau, ypač ž. ūkio tarnybose. Armenijos kompartijos gen. sekretorius S. L. Tumanian atleistas iš pareigų ir jo vieton paskirtas Y. N. Zarubijan.

“Nauji horizontai jaunimui”

Komunistų veikla JAV rodo naujų veiklos ženklų. Pasak FBI direktoriaus J. E. Hoover, komunistų partija JAV esanti didžiausia subversyvinė organizacija. Savo metiniame pranešime valdybės gėnėjui J. E. Hoover nurodė, kad 1960 m. buvo suimta 11.800 asmenų, įtariamų komunistine veikla. Pastaruoju metu JAV kompartija esą organizuoja naują jaunimo sąjūdį, slaptai diriguojamą partijos narių. Jau išleistas žurnalas „New Horizons for Youth“, kurio redaktoriu pasirašo Daniel Rubin iš Niujorko. Sausio pradžioje numatyta konferencija Čikagoje, kurioje būsianti įsteigta nauja jaunimo organizacija. JAV kompartijai esą vadovauja Gus Hall, kuris atnaujinęs santykius su Sov. Sąjungos kompartija ir susirijęs su Kubos komunistais. Jo partija esą tikisi suorganizuoti pakankamai jaunimo visokioms demonstracijoms, kaip tai pavyko 1960 m. gegužės mėn. San Francisco mieste prieš kongreso antiamerikinės veiklos komisiją, vadovaujamą F. E. Walter, demokrato, iš Pensilvanijos. Tada kolegijų studentai ir kiti jaunuoliai, vadovaujami komunistų, gatvėse sukėlė riaušes. Sešiasdešimt du jaunuoliai buvo suimti, bet teisėjas A. A. Axelrod juos išteisino, rašė, kad jauni-mas protestavo, jų įsijutimams, prieš nedemokratinę komisijos tarydą. Tokia nuomone ankščiau paskelbė demonstracijose dalyvavusi studentų grupė, tačiau

Savaitės įvykiai

BŪKLE LAOSE RIMTEJA IR KELIA TARPTAUTINI SUSIRŪPINIMAI. Kinija pareiškė nepakęsianti vakarietiškos valdžios išsilaikymo, nes ji „gresianti“ jos saugumui. Kunigaikščio Boun Oum užliarmavo vakariečius, kad keli batalijonai karių peržengė sieną iš šiaurinio Viernamo ir pradėję uolį Nanget miestą. Laos aistovs kreipėsi į JT gen. sekretorių dėl galimos JT intervencijos. JAV perspėjo Kiniją nesikišti į Laos civilinį karą. Sov. Sąjunga lėktuvais siūnia ginklus komunistiniams kpt. Kong Le daliniams, besirušiančioms naujam puolimui. Vienas jų lėktuvas pasovė JAV lėktuvą, skraidžiusį virš komunistinių dalinių valdomos teritorijos, nors vėliau buvo paskleista nuomonė, kad tai galėję padaryti žemės pabūkliai. Tokia būklė yra susirūpinantis Britanija, Prancūzija, Indija ir kaimyniniai kraštai, nes, atrodo, orėsa antrąją Korėją. Britanija ir Prancūzija yra priešingos JAV politikai, aktyviai remiančiai provakarietinius Laos dalinius. Jų nuomone, reikėjo remti neutralisto kunigaikščio Souvanna Phouma vyriausybę, kuri būtų sugebėjusi apjungti visus antikomunistinius elementus ir atstatyti krašto ramybę. JAV tokiam neutralume įžiūrėjo pereinamąjį etapą komunizmo glebia ir atsisakė jį remti. Sov. Sąjunga ir Kinija reikalauja susaukti tų kraštų konferenciją, kurioje 1954 m. Zenevoje dalyvavo Indokinijos paliaubų priežiūros komisija iš Indijos, Kanados ir Lenkijos. Esą tada buvo sutarta, kad Indokinijai priklausę kraštai, jų tarpe ir Laos, pasiliksia neutralūs. Vasingtone šiam siūlymui priešinsai, nes esą komunistinė valstybė, Lenkija, oficialiai išsikūšanti į Laos reikalus. Vietoj to jis pasiūlė galimai greičiau susaukti pietryčių Azijos sąjungos kraštų konferenciją.

Kongė grąžinti valdžion Lumumbą, o Laos pašalinti „reakcininkus“, kurstančius karą.

UZ LUMUMBA Nors nusodintasis Kongo premjeras tebėra kalėjime, jo vardas neišnyksta iš spaudos puslapių. Jo šalininkai, išstirvinę Orientale provincijoje, pradėjo užimtinėti kaimyninę Kivu provinciją, kur suėmė visą eilę Leopoldvilie palankių tarnautojų. Lumumbą palaiką kraštai — JAR, Mali, Gvėnėja, Gana, Marokas, Indonezija lairo visa, kad grąžintų jį valdžion. Maroko sostinė Rabate jie sutarė savo „viršūnių“ konferenciją. JT gen. sekret. Hammarskjöldas, jei nebus sukludytas naujų paliaubų Niujorke, pasiryžo ats-nuovyti Leopoldvilien, kur yra nuvykęsi dalis JT taikinamosios komisijos. Bus bandoma suvesti politinius vadus prie kokio nors sutarimo, nors vilčių mažai. Lumumbos kariniai daliniai, įsiveržę į Kivu provinciją, susirėmė su plk. Mobutu daliniais.

DE GAULLE SPROGDINA no trečią atominę bombą, kaip naują žingsnį į vandenilio bombą. Ta proga Prancūzija reikalauja JAV dalintis atominėmis paslaptimis, nes ji, kaip ir Britanija, pasiekusi atominės galybės lygį. I protestus, atneinančius iš įvairių pusių, prez. De Gaulle nekrempia dėmesio. Ryšium su Prancūzijos atveju britų mokslininkas Ch. P. Snow pareiškė, kad per šešis metus išsisaus tuzinas kraštų turėsią atominės bombas, o per 10 metų kaikurios jų sprogs atsitiktinai. Jo nuomone, atominis bombų bandymai bei gamyba turėtų būti sustabdyta. Esą negalima laukti iš sovietų šimtaprocenčių garantijų dėl slapto bandymų bei atominio bombų gamybos ir reikią sutikti su daliniais sovietų pažadais. Prez. De Gaulle tuo tarpu tokiems pasiūlymams nesidomi. I „kremliaus protestą jis, kalbėdamas televizijoje Alžerijos klausimu, atkrito kaltinimu, esą Sov. Sąjunga yra didžiausia koloninė valstybė, laikanti vergijai milijonus žmonių. Manoma, kad už De Gaulle planą duoti Alžerijai apsisprendimo teisę per sausio 6-8 d. atsklausimą pasisakys žymi dauguma prancūzų.

TITO PUOLA Jugoslavijos diktatorių Tito, atsisakdamas kompartijos kongresui Maskvoje, kur buvo pasmerktas jo revizionizmas, pasakė ant-ą kalbą prieš kiniešius. Esą pastarieji, remdamiesi šmeižtais, paskaitinę 81 kompartiją pasmerkti Jugoslavijos komunizmą, kurio santykiai su daugeliu komunistinių kraštų esą geri. Paskleistoji netiesia atsikėrysianti jo autoritams. Toliau jis pareiškė, kad naujoju penkmečio planu, kuris prasideda šiais metais, pertvarkysias krašto ūkį, duodamas daugiau laisvių. Tam reikalui gavęs \$275 mil. paskolą iš pasaulinio banko, JAV ir grupės V. Europos kraštų. Po šio penkmečio Jugoslavija pakilsianti ūkiškai — vienas asmeniui teksią nebe \$300, o \$600 metinių pajamų. Politinė srity Tito pareiškė remias Y. N. Zarubijan.

Po šio pakeitimo laukiama ir daugiau, ypač ž. ūkio tarnybose. Armenijos kompartijos gen. sekretorius S. L. Tumanian atleistas iš pareigų ir jo vieton paskirtas Y. N. Zarubijan.

Naujus komunistų veiklos ženklus JAV rodo ir incidentas Detroite, kur gruodžio 22 d. buvo užpulta kompartijos būstinė: išlaužtos durys, sunaikinti stalai, kėdės, išmėtyta propagandinė literatūra. Ryšium su tuo suimtas L. Poda, bedarbis prekybos darbininkas, bet jis paneigė kaltinimą. Komunistų veiklą JAV ypač skatina sovietiniu kraštu atstovybių tarnautojai. Pasak FBI viršininko, sovietų šnipų skaičius, prisidengusių diplomacija, esąs aliermuojantis.

Ispanijos gen. Franco savo naujų metų kalboje, pareiškė, JAV veiklą 4 komunistu centrai, kurie siūnia savo agentus į P. Ameriką ir kur tik reikia. Savo informacijos šaltinio jis nenurodė.

Kaip Lietuvoje, taip ir Estijoje jaunimo ir apskritai gyventojų sovietizacija nevyksta taip sklandžiai, kaip norėtų komunistiniai veikėjai. Buv. Estijos augš-tarybos pirm. Paell žurnale „Looming“ nusivylęs rašo, kad Estijos gyventojų dauguma dar tebegevyntanti „praeities likučių bokšte“, nors vartai į komunizmą esą plačiai atverti. Gyventojuose vis dar daug praities pasaulėžiūros likučių, svetimų ideologijų, priešiško nusistatymo prieš visa, kas „nau-

ja“. Ypač kova su „revizionizmu“ esanti būtina reikalinga.

Kaip paaiškėjo neseniai įvykusiam Estijos mokytojų kongrese, jaunimo auklėjime pasirodė ideolių trūkumų. Esą dar daug tokių mokytojų, kuriems „naujoji įvaid“ yra svetima. „Blogą jį ką“ darą ir tėvai, kurie vaikams: klepiją „senąją dvasią“. Tėvų itikai vaikams paralyžuoti stengianasi steigti kuo daugiau mokyklų-internatų, kuriuose vaikai laikomi visai atskirti nuo šeimų.

Dail. A. Doclus

TRYŠ KARALIAI

Tėviškės Žiburiai
 THE LIGHTS OF HOMELAND
 Published by Lithuanian Cultural Society of Canada
 SAVAITRAŠTIS
 Redaguoja Dr. A. Šapokas ir Dr. P. Gaidamavičius.
 Leidžia Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija.
 Prenumerata visur metams \$5.00, pusmetimui \$3.00.
 Įmokėjė nemaziau \$10 laikomai garbės prenumeratoriais.
 Už skelbimų turinį redakcija neatsako.
 841 Dundas St. W., Toronto, 3, Ont., Canada. Tel. EM. 8-6812.

RELIGINIAME PASAULYJE

• 40 milijonų katalikų yra JAV. Tikėjimo duomenis skelbia 1960 m. vyskypų konferencijos metinis pranešimas. Per vienus metus katalikų skaičius padaugėjo daugiau kaip vienu milijonu — 3.4%. Katalikų mokyklos turi 5.500.000 mokinių bei studentų. 146.000 suaugusių perėjo katalikybėn. Yra 53.000 kunigų, 168.000 seserų vienuolių, 10.000 brolių. Rytėjimui su D. Kennedy kandidatu ir prezidento katalikybė JAV turėjo atidaryti smarkiausias kritikas savo istorijai. Vyskypai savo pranešime dėkoja uoms protestantų ir žydų vadams, kurie viešai gynė katalikus.

• Slaptai spausdintos, maldaknygės pardavinėjamos Sov. Sąjungoje. S. Kazejev buvo pastebėtas netoli Maskvos su maišu maldaknygių ir vėliavų suimtas Maskvoje. Paaiškėjo, kad jis yra elektrikas, vacovaujantis slaptai Hallelują leidyklai. Susidėjęs su savo bičiuliais valstybinėje spaustuvelyje, jis atspaudė didelį kiekį maldaknygių ir jas slapta paravinėjo provincijoje, kur patiekė ant dviejų seklių, kurie jį įskundė. Jis su bičiuliais buvo perduoti teisimui.

• Antireliginis penkmečio planas yra paruoštas Čekoslovakijoje. Pagal jį, iki 1965 m. turi likti tik po vieną kunigą miestuose ir didesnę apylinkę. Tokios vietos turinčios būtų užimtos komunistinės valdžios lojalių kunigų. Visiems kitiems būsią uždrausta eiti kunigų pareigas. Jau dabar yra apie 1.500 kunigų, grįžusių iš kalinimo bei koncentracinių savyčių, kuriems komunistinė valdžia draudžia eiti pareigas.

• Tolerancijos — pakantos klausimas buvo svarstomas krikščionių ir žydų grupės Niederaltalch benediktinų vienuolyne. Protestantų prof. Rengstorff iš Münsterio pareiškė maną, kad pakanta nėra tinkamas gerų santykių pagrindas, nes yra siejama su silpnėjimu, kuri reikia tik pakęsti. Prieš pakantos terminą pasisakė buvęs V. Vokietijos prezidentas, liberalas T. Heuss ir garsūs žydų filosofas M. Buber. Prof. A. Wenzl siūlė pakantos žodžio neatmeti, bet pagilinti jo turinį. Katalikų teologas prof. Monzel nuomone, pakanta turinti krikščioniška ir nekrikščioniška reikšmė, krikščioniška prasme ji vartojama, kai norima išreikšti stiprų jausmą laisvai apsispresti tikėjimo dalykuose; nekrikščioniška prasme ji vartojama nusakant abejingumą, indiferentiškumą ir priešingumą religijai. Pasitarimo išvada: tikinčiamajam netikintysis bei kitai manantis yra skausmas keltantis egzaminas, tačiau žvilgsnis į Dievą jis yra vertas pagarbos; abejingajam pakanta yra tik draugiškas dorybės, gana lengvai išpildoma.

• Nauji laikai — nauji principai. Tai moderniojo žmogaus šūkis. Prieš jį pasisakė JAV katalikų vyskypai savo metinėje konferencijoje Vašingtono universitete, kur dalyvavo ju 227. „Klaidingai išsistatęs dorovę, modernus žmogus negali išsilaikyti, kad staigiai ir dideli pasikeitimai gyvenimo būklę keičia ir principus, kad ne principai tvarko gyvenimą, o gyvenimas principus“. Vyskypai bendramie laisvę pabrė-

žė, kad dabarties tendencija lenkia žmogų taikytis prie kolektyvų ir tik juo pasitiki. Esą reikia paskirti žmonių, kurie pažadintų amerikiečius iš kolektyvinio snūdulių. „Mūsų praeities didvyriai, ašauvę aklos jėgos, o tvirtos aišmenybės; mūsų valstybiniai laimėjimai nebuvo aplinkos padaras, bet žmonių, kurie sukūrė tą aplinką... Jei norime, kad mūsų ateitis būtų verta praeties, kad Amerikos valstai nenuvystytų prieš pilną brandą, furime ypač šiuo metu išeiti paskiro žmogaus atsakingumo vertė“.

• Indijos vietinės kelias Austrijon, kur stiegs savo vienuolyną. Pašaukimų „skaitis“ Austrijoje yra tiek sumažėjęs, kad Vienos kardinolas Koenig, būdamas Bombėje, susitarė su Indijos kardinolu Gracias dėl vienuolių indiečių perkėlimo Austrijon, kur gales dirbti laboratorijos ir pan. srityse. Pietinė Indijos pašaukimų ir seminarijų ir vienuolynų yra nei pergaus — nevisi norintieji priimami. Didžiausia jų paruošimo kitiūs — skurdas. Austrijos organizuojama speciali pagalba.

• Princesės Astridos vedybos Norvegijoje sukėlė protestantų vaų susirūpinimą. Mat, jos sužadėtinis pirklys Martin Ferner buvo vedęs 1953 m. ir neseniai gavo ištuoką. Dauguma vyskypų pasisakė prieš tokias vedybas, išskyrus vieną — vysk. Fjellbu, kuris, karaliaus Olaf prašomas, sutiko juodu tuokti. Savo draugams jis aiškina, kad tai esąs ne įstatymo, o sąžinės reikalas; jo sąžinė leidžia tai daryti, juoba, kad to prašas protestantinės bendruomenės galva — karalius. Oficialus Norvegijos liuteronų organas „Vart Land“ ta proga prisimena Britanijos princesės Margaritos avelę su kpt. Townsendu ir pataria panašiai pasiegti Norvegijos princesei Astridai, kuri jau yra susižadėjusi ir jungtuvės numatytos sausio 12 d. Esą princesė po tokių vedybų neturėtų būti laikoma pirmąja dama.

• Teologijos studentų skaičius Helsinkio universitete, Suomijoje, 1960 m. pasiekė rekordinį skaičių. Naujų studentų įsirašė 265, kurių 99 mergaitės. 1959 m. įsirašė 140. Ikišiol rekordinis skaičius — 115 — buvo įregistruotas 1933 m.

• Sekmadienio pamaldas reguliariai lanko 53% Šveicarijos katalikų moterų, 10% protestantų, 13% protestantų ir 5% katalikų moterų visai nelanko pamaldų. Tokius duomenis skelbia Šveicarijos socialinių klausimų tyrimo draugija.

Siūlo kampaniją prieš sovietinį kolonijalizmą Europoje

(E) Tarptautiniai žinomo šveicarų laikraščio „Neue Zürcher Zeitung“ 305 numeryje atspausdintas dr. A. Krafft (Lausanne) atviras laiškas prieš sovietinį kolonijalizmą. Laiške dėstoma: Pastaruoju metu įvairiais atvejais buvo pabrėžta, kad Rytų bloko valstybės visai nėra kompetentingos protestuoti prieš kolonijalizmą Afrikoje, kai tuo pat metu yra daug sovietinių kolonijų pačioje Europoje. Laišką autorius kre-

Darbininkų paruošimas pramonei

(CSc) — Toronto Employment komitetas tuo klausimu paruošė specialią studiją. Ji atsako, kas yra bedarbis, gana tiksliai ir išsamiai. Ji neaiškina daugelio įvairių ir svarbių tikiškų faktorių, kaip pvz. Kanados politika tarptautinėse rinkose, kaip vyksta valstybės mokesčiai ir piniginė kontrolė, kurie irgi sudaryti daug galimybių mažinti nedarbui. Sis pranešimas nedarbo pagrindine ir svarbiausia priežastimi nurodo, kad bedarbiai neturi patyrimo, reikalingo pramonei ir todėl negali pasistūlyti darbams, kurie ir šandien dar galėtų priimti darbininkų. Pranešimas rekomenduoja, kad šitas reikšmingas galėtų būti patalstas vyriausybės vykdomos programos ir kad suaugusiųjų švietime būtų kreipiamas dėmesio į mokymą arba į permokymą ugdant reikalingų ir naudingų amatų.

Didelėje pranešimo dalyje pikišama, kad bedarbiai, tiek jaunuoliai, tiek suaugę, kaip nepatvirtinti ir be profesijos žmonės yra švietimo sistemos aukos. Turėjo būti atsižvelgta į brestanciją pramonės raida, kur reikalaujama automatiško ir gerai išlavinto techniško darbininko. Ligi šiuo laikui bendruomenės dėmesys amatų ir verslų apmokymui buvo menkas ir vidurinės mokyklos laikė savotišką pažeminimą užsiimti praktišku apmokymo reikalu.

Statistikos rodo, kad tokios praktiškos ir techniškos profesijos pradėjo Kanadoje smarkiai augti ir tuo pačiu pagimdė užsiėmimų, kurių pirmiau nebuvo. Verslų mokyklose jau mokosi apie 25% mokinių. Darbo reikalai šiuos skaičius dar didina. Per dešimtmetį nuo 1949 m. ligi 1959 m. darbų, kur reikalinga apmo-

kymo, padidėjo 38%, ir tik 17%, kur nereikalinga jokio nei patyrimo nei apmokymo. 75% visų dabar dirbančių žmonių turi darbų prekybos ir pramonės. Bet tik 25% iš mūsų vidurinių mokyklų moksleivių yra užsiregistravę verslo kursuose, kur bus praktiškai išreniruoti šioms darbo sritims. Iš likusių 75%, kurie mokosi augstesniosios mokyklose tik 15% gali turėti galimumo ruošti akademiniams darbui ir stoti į universitetus. Galima tvirtinti, kad pusė šių mokinių dėl įvairių nepasisekimų paliks mokyklas jų nebaigę ir neįsigiję jokio praktiško mokslo ir patyrimo.

Norint išvengti tokių didelių nuostolių, komitetas rekomenduoja, kad pirmasis augstesnis mokyklos metais turėtų būti sudarytos plačios galimybės patikrinti mokinių gabumus ir interesus santykių su būsimąja profesija, pridedant prie apmokymo gerą vadovybę ir globos sistemą.

Svietimas turėtų ir dabar ir ateityje pabrėžti vyro ir moters tinkamumą pasirinktam darbui, kuris būtų gaunamas net ir šandien didžio nedarbo metu. Imigracija patraukė į Kanadą daugybę išlaivintų technišku darbininkų. Šie žmonės greitai priptapo prie pramonės. Joje galėtų dirbti ir čia — Kanadoje gimę žmonės, taip pat ir daugelis neapmokytų naujųjų ateivių, kurie nedirba tik todėl, kad jiems trūksta apmokymo, kuris padėtų susirasti darbus.

Dėl šios priežasties Employment Komitetas ragina paskubinti programos ištaisymą — treniruoti naujus, ir petreniruoti jau suaugusius bendradarbiaujančius provincinėms ir federacinei valdžioms. Tokios programos pagrindas jau veikia. Tai Vocational Training Co-ordination įstatymas, kuris numato federacinės valdžios finansinę paramą — pagal „Schedule M“ — 75% visų mokymo išlaidų, kas padengia bedarbių darbininkų apmokymo išlaidas. Ontario provincijai, atitinkamai gyventojų skaičių, tarp 1957 m. balandžio ir 1962 m. kovo 1 d. buvo leista išleisti septynis milijonus dolerių, o ligi 1959 m. balandžio 30 d. išleistas ne-

pilnas milijonas dol. Ligi šiol bedarbių apmokymui buvo paskirta tik 13.496 dienos, kai Britų Kolumbija skyrė 44.384 dienas, Alberta 47.867 dienas, Manitoba — 51.951. Atsižvelgdamas į Ontario didžiausią gyventojų skaičių, į jos didelį pramoningumą, palyginus ją su kitomis provincijomis, komitetas rekomenduoja išplėsti bedarbių apmokymą labai plačiai. Tai šioje provincijoje turėtų būti pradėta nedelsiant — ypač kreipiant dėmesio į jaunuosius ir vidutinio amžiaus darbininkus.

National Employment Taryba turėtų visus norinčius patikrinti ir visiems pagelbėti. Apmokymo vadovai turėtų išnagrinėti norinčių mokytis pirmųjų išsilavinimą, jų kvalifikaciją ir gabumus. Visos esamos lengvatos, kaip apmokymo techniškas darbas visose prekybos ir verslo mokyklose turėtų būti peržiūrėtos ir nustatyta, kur kokios patalpos ir įrenginiai gali būti panaudoti. Į darbą turėtų būti įtrauktos ir prekybos bei pramonės įmonės ir būtų galima kombinuoti apmokymą mokykloje ir pačiame darbe, net su tam tikru pamokymu praktikuojantiems. Tačiau kandidatai turi gauti apmokymą be užmokėto ir turėtų priklausyti nedarbo draudimui, o galbūt gauti ir tam tikras subsidijas laike apmokymo.

Išpildyti šitai Kanados Vocational Training Co-ordination įstatymo programai pagal „Schedule M“ Ontario vyriausybė turėtų pasistatyti su federacine vyriausybe ir parūpinti 25% visų šio apmokymo išlaidų.

Mr. Pigott, komiteto pirmininkas, pridėjo: „Paprasta matematinė kalkuliacija parodys, kad daug naudingiau investuoti pinigus į apmokymą būsimų naudingų žmonių, negu kad mokėti jiems draudimą ar kitas paslūpas ir laikyti juos be darbo nors ir ne iš jų kaltės... Pasaulyje keičiantis ir didėjant technikai, apmokymas ir permokymas suaugusių darbininkų negali būti užleistas“.

Kanada negali leisti pasilikti užpakali „konkurojancio pasaulio, kur tautos lenktyniauja, o privalo sunaudoti žmonių resursus geriausia prasme iškirti ir augti“.

RINKIMAI

Po dvidešimts metų prisimins

ZIGMANTAS GRISKA

Luobių bažnytkaimis nuo neįmanamų laikų buvo žinomas pilku ramiausias Zanavykijos kampelis. Gal dėlto, kad nuo žvarbių šiaurės ir vakarų vėjų jis saugojo tankus miškas, o iš pietų ir rytų laisvai priejo saulė. Jei per Luobius keliai anksčiau pavarai, kai dar laukuose tebevykdavo paskutinis smiegas, ten laktė bazi valkal, o miške rasta vai rogių keliai. Jei užklysdavai vėlai rudenį, ten buvo jaukiai sausa ir skaniai kvepėjo kugelis. Matomai, tos gamtinės savybės prisidėjo prie ramaus ir taikaus luobių būdo išsivystymo. Ten nebuvo mušelių, girtuoklių, tinginių, pletkininkų ir kitų didelių nusidėjėlių. Nežiūrint to, visas jaunimas buvo susioriginavęs ir įvairias sąjungas bei kuopas. Dar viena retybė: Luobiuose nebuvo nei vieno žydo, nei policininko.

Neaktyvus luobiečiai liko ir suvalkijos sukilimo metu. Tik kažkas proklamacijos ant kiekvieno vartų prilipti. Atrodė, kad tuo viskas ir baigėsi, bet deja... Vieną popietę luobiečiai pamatė, kad žydėlis Leiba du ilgiausius policininkus beatvėžs iš Būdos valstaus. Tie išlipė išdidžiai iš Leibos gurbelio ir tiesiai pas senūną Siurkų, net lagaminus vėlėme palikę.

Tai, kaip matai, tamsta senūnė, mes čia tiesiai iš Kauno, saugumo siūsti, — pasakė vienas su kumpu nosim. — Na, ir ką jūs čia veiksite? — užklaušė Siurkus, paimdamas pypkę ir delną. — Sukilėlius malšinsim, — pasisovė antrasis. — Toks įsakymas mums duotas. — Kokius sukilėlius?... Kur? — ismeigė akis teiravosi Siurkus.

Tai kaipgi, tamsta juk esi Luobių senūnas, jei neklysti, turi žinoti, kas vyksta tamstos senūniųje? — Aš ir žinau, — spiriasi Siurkus. — Tai kasgi čia proklamacijos lipo? — pakeldamas smarką kerta kumpo nosim. — Piemenų darbas, — nusileidžia Siurkus. — Kaip norite, ponai. Likite čia. Patys pamatysite. Sukilėlių nėra ir nebus.

Nuvedė Siurkus „malšintojus“ pas Striukienę. Ji apgyvendino juos seklyčioje, išskeldindama abiejus dukteris ir kietį. Svečiai iš Kauno miego davė iki vėlyvų pusryčių. Atsikelę išsitražė, suvalgydavo Striukienės paruoštą kiaušiniene. Po to, lošdavo kortomis. Kartas nuo karto nusitaikę įgyndavo vienai tai antrai duk-

Čikagos lietuvių vaizdai ir vargai

EDVARDAS SULATTIS

Čikagoje išeinantys „Lietuvių Biuletenis“, leidžiamas Lietuvių Fronto Bičiuly, 1960 m. gruodžio 17 d., rašo apie naują šalpos organizaciją — LAC, oficialiai vadinamą Kunigų Vienybės Religinės Šalpos Komisią. Biuletenyje taip pat pasakojama apie pranešimus, kurie yra verti dėmesio. Stai jie:

„LAC veikimas sutapo su laiku, kada BALFO valdybos nariai ir revizijos komisija atkreipė BALFO pirmininko dėmesį, kad turi būti formali apyskaita iš sumų, kurios gautos iš Amerikos vyskypų ir įrašytos į BALFO pajamas. Nuo tada BALFAS tu sumų iš Amerikos vyskypų daugiau nebe gauna. Tokio dydžio sumos eina dabar per LAC. Jaudintis, kad tokiu būdu suskaldyta šalpa, neverta. Jei suskaldyta politinė veikla, kodėl išimtis turi būti šalpos veiklai? Šalpos sumų tai ne kiek nesumazino, nes BALFAS praeitais metais, kada negavo sumų iš vyskypų, surinko iš lietuviškų kienų daugiau, negu prieš tai, įskaitant ir vyskypų sumas. Galima tik pasizavėti fantazija žmonių, kurie manosi galėję pasistūlyti medaliukus į Lietuvą.“

LAC, nors vadinas „religinės šalpos komisija“, aprūpina ne tik religiniais reikmenimis, bet ir drabužiais, avalynė, maistu — ne tik kunigus Lietuvoje, bet ir nekunigus. Pažymėtina, kad BALFAS 1958-1960 m. yra taip pat pasistūjęs siuntinių į Lietuvą apie 100 kunigų. Kad gerybių ten daugiau nueina, tai gerai; kad nesukoordinuotai eina, jau blogiau.

Dėmesio vertas Vokietijos lietuvių katalikų sielovados Tėvo Bernatonio kreipiamasis į Amerikos lietuvių, kad aukotų paremę ju suorganizuotai lietuvių katalikų šalių stykklai. Išeina, kad nei BALFAS, nei LAC nėra jo stykklų aprūpinę, arba jis nėra ir tas šalpos organizacijos kreipėsis. Gal tada reiks steigti trečią „BALFĄ“...?

Tai, kaip matyti iš šių paaiškinimų, kuriuose vietomis su ironija kalbama apie gana liūdus įvykius mūsų gyvenime, kyla neaiškumų. Kad BALFO veiklos ne-

remia kaipikur nekatalikiškų grupių žmonės (nors vienos tos grupės atstovai ir yra šioje bendroje šalpos organizacijoje), tai gal dar galima suprasti, bet kaip suprasti faktą, kuomet didieji BALFO veikėjai steigia naujas šalpos organizacijas, nors ir specifinio pobūdžio (bent oficialios)?

Daugelio nuomone, toks skalavimas yra labai žalingas.

Ivairūs žudymai, muštynės, išprievartavimai ir kitokios baisenybės Čikagoje yra kasdieniški dalykai ir todėl yra laikomi maža naujiena. Lietuviams šiuose atsitikimuose dar nedaug teko nukentėti. Bet kartas nuo karto ir lietuviams pasitaiko pakliūti į Čikagos „Naujujų“ dienraščio nukalto termino — Čikagos „džiunglių“ aukų eilės.

Gruodžio 18 d. „džiunglių“ auka buvo jaunas lietuvis Vytautas Tijūnelis. Jis buvo nušautas jo laikomose likerijų pardavėjuose vieno išgerusio puspročio. Tai buvo padaryta ne apipilėmo tikslais, kaip kad dažnai pasitaiko, bet tik šiaip sau — patenkintam savo gyvuliškus instinktus.

Zuvsu buvo Vilniaus krašto lietuvis, Amerikon atvykęs prieš 10 metų iš Kemptono stovyklos Vokietijoje. Čikagoje priklausė „Dainavos“ meno ansamblui ir Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungai. Jo kūną gruodžio 22 d. priglaudė šv. Kazimiero kapinės, kur atsideikinti atvyko nemažai dainaviečių, kurių tarpe Tijūnelis praleido daug laiko. Liūdna „Dainava!“, liūdna mums, nes daugiau negirdėsime Vytauto balso scenoje...

Vienas Čikagon iš okupuotos Lietuvos atvykęs lietuvis pasakoją toki atsitikimą: Jam Maskvoje betvarkant dokumentus, raštininkas klausia: — Drauge Juozaiti, kiek tu turi metų? — Penkiasdešimt, drauge raštininke, — šis greitai atsako.

Meluoji! Tavo pase aiškiai išrašyta, jog jau esi šešiasdešimt šešių sulaukęs... — Taip, iš tikrųjų, drauge raštininke, — aiškinais Amerikon vyktas lietuvis, — bet argi tuos paskutinius šešiolika metų, kuriuos praleidau jūsiškėje globoje, galima laikyti gyvenimu? ...

Kaip anksčiau buvo rašyta „Tėviškės Žiburiuose“, apie kelis Kanados naujuosius ateivius kandiškoje spaudoje tilpo juos inkriminujancios žinios, paimtos iš sovietiškojo šaltinių ir perduotos vakariečių spaudos agentūrai.

Panaši istorija, bene pirmą kartą JAV valstybės pasitaikė ir Čikagos spaudoje. Čia Kūčiū dieją, gruodžio 24 d. dienraštyje „The Chicago American“ išsidėjo URI (United Press International) agentūros pranešimas iš Maskvos, kuriame sakoma, jog vienas čikagietis dalyvavęs 12.000 žmonių nužudyme.

Kaip žinioje rašoma, jog augšč. tarybos narys Vladas Niunka sesijos metu pakaltino buvusį UK mergės policijos vadą Mečį Paškevičių, kuris šiuo metu gyvenas Čikagoje, prisidengęs Povilonio pavardę. Niunka paskelbė tarybai, kad „žudikas“ Paškevičius yra apsigyvenęs bute, esančiame West Irving Rd. gatvėje.

Žinioje telpa prierašas, matyt, vietinio UPI biuro skyriaus, kuriame sakoma, jog pasiteiravus Niunkos duotu adresu, buvo sužinota, kad ten toks žmogus negyvena.

Tai naujas sovietinis būdas šmeižti bei terorizuoti išeivius ir reikia stebėtis, jog amerikiečių spauda irgi duodasi įjungama į šį darbą.

Ivairūs siuntiniai

LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ ir U.S.S.R.

Vaisiai iš Europos valstybių atpiginti nuo 10% iki 40%.

Prašome reikalaui mūsų naujai atspausdintu katalogo Nr. 2. Taip pat siūlame iš Europos valstybių AKORDEONUS, SIUVAMAS MASINAS, INVALIDAMS KEDES, LAIKRODZIUS, MAISTA ir kita.

Iš Kanados:

Siunčiame ir **ORO PAŠTŲ** Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius.

Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių.

Gyveną ne Toronto, prašome savo sudarytus iki 17 svarų gryno svorio siuntinius, bei užsakymus reikmenimis iš Europos valstybių, siųsti mums paštu ar ekspresu. Apmokėsite gavę mūsų pranešimą. Mūsų patarnavimas greitas ir sąžiningas.

LIETUVIŲ ISTAIGA

BALTIC EXPORTING CO.

849 College St., Toronto, Ont., Canada. Telefonas LE. 1-3098

SKYRIAI:

105 Cannon St. E., Hamilton, Ont. Tel. JA. 8-6686. Ponia V. Juraitis. 94 Douglas St., Sudbury, Ont. Tel. OS. 3-3315. Ponia M. Venskienė. DABO VALANDOS: pirmadieniais — penktadieniais nuo 9 val. ryto iki 7 val. vak. Šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 5 val. vak.

SAVININKAI S. ir A. KALUZA

VISŲ RŪŠIŲ STALIŲ DARBAI
 Virtuvų spintelės (kabitai), nauji baldai, įvairių spalvų stalinės lempos. Taisomi ir atnaujinami seni baldai. Įvairūs medžio techninio darbai.
 GERAS DARBAS. NEBRANGIAI KAINOS.
 V. LIUBINSKAS. Telefonas LE. 2-6922.

LATVIŲ GELIŲ KRAUTUVĖ
 302 BATHURST ST. (kampas Bloor)
 Telefonas LE. 3-3884.
PAS MŪS PUKIAUSIOS GELES...
 * Puokštes nuotokoms bei įvairioms kitoms progoms — europietiškom ir kanadiškom stiliuje.
 * Įvairiausių rūšių skintos gėlės bei vazonos su gėlėmis.
 * Mes turime gintaro ir kitokių išdirbinių dovanoms.
 Kalbame taip pat vokiškai ir rusiškai.

WALLY'S GARAGE
 PERSIKELE iš 5 Robert St. į NAUJAS PATALPAS
726 Lansdown Ave. Tel. LE. 3-0631
 (Tarp Bloor ir Dupont)
 Visi mašinų remonto darbai lietuviams atliekami PIGIAU lietuviškame WALLY'S GARAGE. Sav. VI. Tarvydas. Atsarginė transmisija pigiomis kainomis, išorės taisymas (Body repair), dažymas ir visi kiti taisymo darbai atliekami sąžiningai. Darbas garantuotas.
726 Lansdown Ave. Tel. darbe LE. 3-0631, namuose RO. 3-2445

Eisenhowerio pensija

Prezidentas Eisenhoweris, savo prezidentavimo pareigas sausio 20 d. perdavęs naujam prezidentui Kennedy, išeis į pensiją. Bet iki šiol tebera neaišku, kokią pensiją jis gaus. Tai priklausys nuo to, kokią pensiją jis pasirinko — kaip buvęs prezidentas ar kaip buvęs generolas.

Prezidento pensija yra daug didesnė: \$25.000 metams pensijos ir \$50.000 savai įstaigai išlaikyti. Tuo tarpu generolo augščiausia pensija yra \$20.500 ir nemokamas gydymas. Manoma betgi, kad Eisenhoweris jaučiasi daug artimesnis kariškam laipsniui negu civiliam ir dėl to geriausiai pasirinksiąs generolo pensiją.

Varšuva. — Gruodžio pradžioje Lenkijoje 8 dienas viešėjo Kruppo įmoniu Essene direktorius Berthold Beitz.

PIRMIEJI TURISTAI IŠ LIETUVOS ČIKAGOJE

EDVARDAS SULAITIS

Pirmieji turistai iš Lietuvos, kurie Amerikoje viešėjo apie dvi savaites, trims dienoms buvo sustoje į Čikagoje. Tai 11 žmonių grupė, susidedanti iš įvairių profesijų žmonių, nors, kaip atrodo, patikimų partinių asmenų.

Čikagoje ši grupė buvo apsisistojusi gana kukliame savo išvaizda Hamilton viešbutyje, kurį atvėrė lietuvių grupės privati amerikiečių kelių kompanija. Šios kompanijos du žmonės buvo nuolatinių grupės palydovais, nors atvažiuojusių saugumas jiems nerūpėjo, nes buvo leidžiama grupės nariams „nuklysti“ privačiais keliais. Tas finansininkas, žinoma, išėdavo kompanijai į naudą, nes nereikėdavo mokėti už tų „nuklydusiųjų“ maistą. Tuom pasitvirtino davo atvykėlių iš Lietuvos privačių globotojai: buvę draugai, pažįstami ar šiaip įvairių informacijų siekį žmonės.

Su keliais iš atvykusiųjų šių eilučių autoriui teko praleisti apie 7 valandas laiko ir gerokai išstudijuoti jų galvoseną. Šiais žmonėmis buvo rašytojai Alfonsas Bieliauskas ir Mykolas Sluckis, gana įtakingi asmenys dabartinės Lietuvos rašytojų sąjungoje. Abu jie gerokai tarybinės santvarkos užgrūdinti žmonės ir, kaip atrodo, nuosirdūs jų šaukliai, kurie jau tiki į tai, ką sako. Nebereikala A. Bieliauskas knygoje „Tarybų Lietuvos rašytojai“ (Vilnius, 1957 m.) savo autobiografijoje yra pažymėjęs: „Rašau, nes jaučiu, kad plunksna darbo žmogui yra reikalinga lygiai taip, kaip ir kūjis su plautuvu“.

Jau tik susitikus su jais viešbučio kambaryje, tarp dar nepaklotų lovų ir kelionės lagaminų, vienas iš jų išsitraukė „Draugo“ dienraščio kultūrinį priedą su B. Babrauskio straipsniu „Rubliniai skalikai“. Jie, žinoma, reikėd nepasitenkinimą šiuo ir panašiais straipsniais, telpantiems užjūrio lietuvių patrijotiškose spaudoje.

Kadangi naktį prieš tai jiems buvo tekę praleisti su vietos „pažangiaisiais“ lietuviams ir būti gerai jų pavaišintais, atvykėliai skundėsi vidurių ir galvos skausmu. Tačiau pavalgis pusrūkytų Čikagos didmiesčio vienoje valgykloje jų nuotaiką pasitaisė ir buvo tęsiamos tolimosnės diskusijos.

Nors ir pilni neapykantos lietuvių užjūrio politikams ir kairiuriam spaudai bei žmonėms, atvykėliai vis dėlto pareiškė mintį, jog jiems būtų priimtinas bendravimas su išeivijos jaunimu. Koks tas bendravimas galėtų būti, kokkrečiai nepasakė, tačiau, kaip buvo galima suprasti, būtų reikalaujama paklusti „tarybinei“ linijai. Pareiškus, kad toks paklusnumas vargu ar kada iš čia ateis, atvykėliai pasisakė, jog gal būtų daroma kokių nors „nuolaidų“ iš jų pusės.

Džnai pažymėdavo, jog čia yra tik jų privati nuomonė ir davė suprasti, kad visko nereikia laikyti už gryną pinigą. Taip pat pažymėtina ir jų rami laikysena be didelio jaudinimosi ir nora sudirbti su jais kalbantis „buržuju“ atstovus. Jie net susilaikė nuo ryškesnės propagandos, o daugiau bandė įtikinti gyvenimiskais pavyzdžiais, bet ne vien tik skambiais šūkiais.

Atvykėliams, atrodo, buvo naujiena, kad išeivijoje daugumas lietuvių veikėjų dirba ne už doleirį, kaip kad „tarybinėje“ spaudoje buvo triūbijama, bet ne taip jau „apčiuopiamais“ sumetimais. Pasakius, jog už tą veiklą atlyginamas žmones galima suskaičiuoti ant pirštų, jų neigiami argumentai užjūrio patrijotiškai nusistatę lietuvių adresu greitai išsiseimė.

Su augščiausiai minėtais turistais iš Lietuvos teko lankytis ir pasaulinio garso turinčiam Mokslo ir Pramonės muzėjuje, kuriame sustojome ir prie lietuviškos kalėdinės eglutės, esančios įvairių tautų egļučių tarpe. Čia susitikome su kitais ekskursantais iš Lietuvos grupės dalyviais, kurie fotografavo ir filmavo mūsų eglutę. Pažymėtina, kad lietuviška eglutė ir bendrai muzėjui jiems palikę neblogą įspūdį. Einant muzėjuje išstatytos didžiulės širdies vidumi, Bieliauskas, tarp kitko išsireiškė, jog jis nenorėtų, kad po jo širdį kas nors taip vaikščiotų.

Vakare prieš išvykstant iš Čikagos atvykėliai buvo „pažangiųjų lietuvių“ oficialiai svečiais Milsdone sėleje. Čia jie buvo pagerbti, o kairurie net tarė padėkos žodžius ar pasakė ilgesnias kalbas. Šioje vietoje kartu su turistais pasodino ir du anksčiau ne tik „pažangiųjų“ tarpe veikusių lietuvių — dr. A. Margerį ir S. Pipiraitę-Tomarienę. Prezidiume taip pat buvo ir L. Kapočius iš Vašingtono, kuris ten yra Sov. Sąjungos atstovybės tarnautojas.

Kaip rašo „pažangūs“ Čikagos lietuvių laikraštis, atsilankiusieji buvo sužavėti ekskursanto K. Meškauskio dainomis, nors apie jo pranešimą apie dabartinės Lietuvos ekonominę padėtį pobūvio dalyviai, turbūt, nebuvo tokios puikios nuomonės.

Čikagoje viešėjo šie lietuviai: rašytojai Alfonsas Bieliauskas ir Mykolas Sluckis (pirmasis dar yra „Svyturio“ žurnalo vyr. redaktorius), Kazys Meškauskas — ekonomijos instituto direktorius, Kostas Glikas — kolchozo „Lenino keliu“ pirmininkas, Nina Sadauskaitė — inžinierė iš Kauno, Algirdas Utkus — tarnautojas, Eduardas Tautrimas — filmuotojas, Jonas Likėnas — fotografas, Jurgis Banaitis — Klaipėdos vid. mokyklos direktorius.

Daugelį kitų dalykų papasakojo atvykėliai, bet tuo tarpu kairurie jų žodžiai yra neskelbtini. Taip pat pažymėtina, kad kairurie mūsų laikraščiai pasistengė atvykėlius neigiamai pristatyti visuomenei, tuo patvirtindami mintį, jog tam tikro laikraščio objektivumo stoka labai matoma netik anapus Atlanto, bet ir čia.

Sekant anglišką spaudą metasi į akis neprašytų globejų susirūpinimas, kad tas nenaudėlis Mao-Tse-Tungas nepadarėtų praskaltimo ir neužpultų „taikingosios“ Sovietų Sąjungos!

Pirmą skambutį davė „didysis patarėjas“ B. Baruch, pakartotinai išpėdams Sov. Sąjungos vryiausybę: „Jūsų priešas ne vakaruose, bet rytuose“. Antras išėjimas pasigirdo iš Kanados. Britų atsargos generolas Neil Ritchie Toronte English Speaking Union nariams pareiškė: „Jau netoli diena, kada sovietai maldaus Vakarų pagalbą prieš kom. Kiniją“. Panašius balsų yra ir daugiau. Priežastys, dėl kurių gali įvykti nesupratimų nurodomos šios: 1. Nevienodos marksistinės evangelijos aiškinimas komunistų okupuotose kraštuose. 2. Varžybos dėlei pirmumo vadovauti tarptautiniam komunizmui. 3. Naujos erdvės suradimas kinų tautos perkteliui, nes esamos erdvės nebeapkanka.

Panagrinėkime, kiek nurodytos priežastys yra realios.

Tiek rusiškasis, tiek kiniskasis komunizmas yra gimęs iš „masoniško dievo“ malonės ir turi atlikti jiems skirtus uždavinius. Šis „dievas“ — mūsų laikų pabaiss — yra nepaprastai galingas, nes jo rankose yra sukoncentruotas milžiniškas kapitalas ir to kapitalo išlaikoma pasaulinė spauda, kuri įvykiai nušviečia ne taip, kaip yra tikrovėje, bet taip, kaip jiems yra naudinga tikrovei užmaskuoti. Kada dar likusios laisvos pasaulio tautos bus pastatytos į tokią strateginę padėtį, kad ir norėdamos nebeagalės kariauti — gintis, tada melo kaukė, kaip nebe-reikalinga, bus nuimta, bet jau bus pervelu.

Apie nevienodą marksistinę evangeliją aiškinimą, arba varžybas dėl vadovavimo, nėra ką ir kalbėti. Tai sakoma lengvatikiams suvedžioti ir tikrovei užmaskuoti, nes Markso evangelija tėra viena. Masoniškas dievas savo satelitus ir jų vadus laiko griežtoje drausmėje, o nepaklusnuiosius, kaip rodo nesena praeitis, sugeba greitai suvaldyti. II Pasauliniam karui pasibaigus, bolševikinis kanibalas Josif Visarionovič, savosios propagandos užliūliuotas, pradėjo galvoti, kad jis tikrai yra genijus ir neklaidingas ir to ištikimio pasekėjo nustojo klausyti savo gindytų. Kas po to įvyko?...

Eisime prie prieauglio. Komunistinė Kinija šiandien jau trūksta erdvės ir duonos, o tai

PASKALĖLĖS IR FAKTAI

RKS. T. M-ZE

Neseniai JAV policija netyčia išaiškino nežinomą aferistų gaują. Jų verstasi plokštelėlių falsifikavimu. Operacija nesudėtinga. Geros kokybės brangios plokštelės buvusios perrašos ir magnetofono juosta (tap-record). Iš jos — plokštelinė klisė, varinį „master disc“. Toliau tekdavę tik multiplikuoti.

Painiausia kliūtimi buvę išsvogti žinomųjų firmų etiketes bei aplankus. Bet Vargas apsimokėdavo, nes prekybininkai lengvai susigundydavę žymiai pigesne urmo kaina.

Lietuvių tarpe šnabždama, jog į šią „piratiską“ kategoriją pateksiančios ir bent kelių prekybininkų žadamos lietuviškų plokštelėlių serijos. Gal tai pasitvirtins, jei rinkoje pasirodys Sabanauksio, Dolskio, Pupų Dėdės atara.

Mums norėtųsi stabtelėti ties kita problema. Ne vieno manymu intensyvesniam lietuviškam auklėjimui svarbia — muzikinės literatūros sritimi. Konkreciai — daugelio išeivijų gaunamasis iš Lietuvos liaudies dainų, operų arčių, estradinės bei kamerinės — simfoninės muzikos įrašais plokštelėse.

Sutikim su keistu faktui. Jei iš anapus ateina leidiniai dar susilaukia spaudos šio kio tokio aptarimo, tai dar neteko aptikti muzikų žinovų pasisakymo apie lietuviškas plokštelas. Netgi išeivijų padarytas, nekaltant apie prisiunčiamas iš Lietuvos. Tarsi jų reikšmė įvairiausioms lietuvių būs puoselėjimui būtų visiškai nesvarbi.

Be abejonės, spausdinto žodžio poveikis į skaitytąją (teigiamas ar neigiamas) gali būti daugiau ar mažiau konkrečiai nustatomas. Muzikos veiklamoji galia mažiau apčiuopiama, pasąmoninė.

NAUJOS „KLAIIDOS“ BELAUKIANT

globejų nuomone, galima rasti tik Rusijos Sibire. Kiek toji nuomonė yra tikra?

Kinų tauta, jau nuo neatmenamų laikų gyvena dabartiniame, pakenciamai švelniame ir šiltame klimato ir reikalauja esant sava prie augli būtų apgyvendinusi Sibire, dar prieš masekolas ten išbraunant, bet dėlei žiaurais klimato to nepadarė. Ir šiuo metu žiaurus to krašto klimatas kinų tautos nevilioja. Kelia abejonės šiuo metu linksniuojamas kinų tautos gausmas. Žinant, kad komunizmas beturiamie krašte gali išsilaikyti tik beato darinio teroro pagalba, ir tą terorą be saiko naudojamas sunaikina natūralų tautos prieauglį, net ji žymiai perviršydama, galima sakyti, kad šiandien kinų tautos skaičius samoningai yra perdedamas. Nepamirškime, kad komunistų okupuotose kraštuose žmonės kenčia nuolatinę nedavalmą ir blogą sanitarinę padėtį, kas prisideda prie žymaus žmonių skaičiaus sumažinimo. Šitai tvirtinu Sov. Rusijos patirtimi.

Išitikinti galima lengvai paėmus Sov. Rusijos gyventojų skaičių 1917 m. po revoliucijos ir 1960 m. Išveskime prieauglį ir palyginkime su esama tikrove — išsigisime. Dėl to neišrodo, kad šiandien kinų tautą šio kio problema varginti. Jeigu kada norint tai įvykti, tai jau šiandieniniai kinų valdovai yra atlikę visus paruošiamuosius darbus. Užėmę Tibetą jie jau turi savo rankose visas kalnų perėjas į Indiją, Pakistaną, Burmą ir Siama. Reikalui esant, jie ten vėris, moraliniai skrupulų jų nesustabds, nes klimatinės sąlygos yra tinkamos. Nevenias iš skaitytų pasakys, kad jau net šiandien Indija yra pertirštai apgyventa ir išbrovėliams ten nebėra vietos. Komunistinės moralės vadas tai nėra kliūtis. Visi čiabuviai bus paskelbti „liaudies priešais“ ir išgabenti į Sibiro vergų stovyklas, ten, kur šiandien mūsų broliai-seserys yra tūkstančiais deportuojami, kur badas, sunkus darbas ir žiaurus klimatas juos bemačat sunaikins, o ju vietas pietuose užims išbrovėliai. Būdami krikščionys pasakysite, kad tai yra baisu — nežmoniška? Dvidešimto amžiuje tai jau yra natūralus reiškinys ir dėl to niekas iš galingųjų nebesijaudina, o gerai nuotaikiai užėjus net pasityčioja. Prisiminkite, ką yra atsakiusios demokratiško krašto dukros Eleonora Roosevelt ir Strong, kada joms, lankančioms Vokietijoje pabėgėlių stovyklas, buvo pasakota apie komunistinės sistemos tikrovę ir priežastis, kurios privertė milijonus žmonių aplieisti gimtąsias sodybas ir ieškoti prieglaudos kitur. Prisiminę jų atsakymą, nebesijaudinsite dėlei esamo santanzmo.

Pabaltijo kraštai ir geras gabalas Europos jau dvidešimt metų kenčia komunistinės sistemos pragara, o mūsų galingieji dėl to ar labai jaudinasi? Tautinių švenčių proga gavę kokį memorandumą, šių dienų galingieji šiaip taip pro sukąstus dantis išstena: „Mes esame neatšaukia-

Gyvendami savo žemėj (kuria ne vienas vadindavom Dainų Salim) įjunkom į savas melodijas ir kompozicijas. Dar ligšiolei lietuviška daina, šokia melodia, mums miela ir sava. Bent vyresnės kartos žmonėms. Kitaip yra su išeivijos jaunimu išgirstančiu lietuvišką gaidą (ir tai nevisada) prie puotos stalo, jaunimo stovykloje ar minėjimų — subuvimų programėlėse. Ar galima laukti, kad jie pamiltų savąją dainą, jeigu ausis nesųja pagauti netgi melodijos gijos?

Ko vertas mūsų lietuviškumas, jei mes paliekam Dievo valiai jų muzikinio skonio vystymąsi, nepabandę turimomis priemonėmis įpratinti juos pasisavinti lietuviškos muzikos savitą grožį.

Juk tik per dažną klausymąsi savų kompozicijų namie ir sueigose galima išvystyti juose artimybės ryšius su lietuviška muzikė. Tik šio nuolatinio kontakto dėka galime tikėtis naujų choristų, tautinių šokių šokėjų bei dainininkų prieauglio.

Lietuviškosios muzikos populiarinimui turėtų todėl būti panaudotos visos priemonės. Šalia išleidžiamų tremty plokštelėlių lietuviškos akcijai turėtų būti plačiai panaudojami ir įrašai gaunamie iš tėvynės.

Šia prasme nebesvarbu ar originaliam įpakavime ar perspaudinti. Naujų bandomųjų užlipnų todėl, gink Dieve, nepavadin-tume piratais.

Kaikam, tiesa, gali pasirodyti beviltiško reikalo suvilioti jaunimą lietuviškom sutartinėm bei skudučiais tuo metu, kai siaučia Rock n' Roll bei egzotiškiausis džazas.

Gryna tiesa, kad šios muzikos

porušio karščiausiais adeptaits yra jaunomėnė. Plokštelėlių gamyklos atidžiai seka ir išnaudoja jų pomėgius. Bet, jei retas jaunuolis nepasiduoda madingų dalykų poveikiui, dažnam ateina laikotarpis, kada jis ima nebeapsitenkinti melodramiškom baladėm. Nevenias susidomi autentišku folkloru. Ar išeiviskais jaunimais, kurio dvasiniai potroskiai praplatę šia prasme, nepasigėsavę lietuviškų kompozicijų?

Teoretinė tai prielaida. Logišku argumentu nepagrįsta. Bet argi muzikos pasaulis apeliuoja į mūsų protą ir mąstyseną? Veikdamas žmogaus „tamsųjį vidų“, ji gali kartais gražinti lietuviųbei (mūsų hipotezė) ir tą atžalyno daį, kuri ikišiol nesijautė surišta dvasiniais saitais su savo bendruomene ir tauta. Ypatingai, jei savos gaidos pajautimas idiegtas pasąmonėn nuo mažens, klausantis, nors ir pasyviai, liet. muzikos.

Jau kuris laikas tenka pastebėti „Neprikli. Lietuvoj“ skelbimėlius apie naujai išleistas „Karalienės Mikalados pranašystes“. Tenka nusistebėti, jog savaitraštis, kurio skiltyse kažkada taip griežtai praskambėjo kovos su literatūros kandinis šūkiai, nesidrovį šiandien piršti savo skaitytoms kermošiška knygpalaikė.

Spaudos žiniom Toronto Liet. Bendruomenė yra paskyrusi premijas jaunimui už geriausių rašinių išpareigojimo tautai tema.

Ar nebūtų pažeista Toronto parapijinė garbė, jei šių premijų išteikimas įvyktų Montrealy VIII-tosios Lietuvių Dienos proga? Juo labiau, jog jinais turės praesti jaunimo sąskrydžio ženkle...

Lietuvių moterų žurnalas „Motėris“ atšventė gruodžio mėn. numeriu savo penkmetinę sukaktį. Smagu pasveikinti iniciatorės ir tęsėjas šio dailaus užsimojimo. Bet kartu spraudžiasi kartėlis pagavojus, kad, visdėlto, šis žurnalas neįstengė įtraukti į savo gretas platesnio bendradarbių skaičiaus.

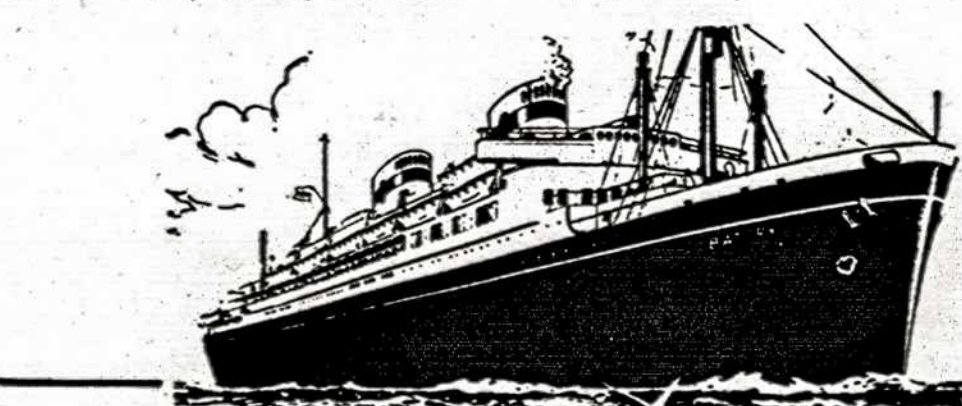
Argi nekeista, kad jų neatsirado iš gausaus studentų būrio, kadaise čiaušėjusio mūsų universitetų koridoriuos ir auditorijose? Tiesa, dalis jų aktyviai bendradarbiauja išeivijos spaudoje. Bet kur daugelis kitų? Kodėl jos laikosi nuosilais nuo vienietinio moterų „oficiozo“ tuo metu, kada jos sudaro tokią svarią moralinę jėgą išeivijos kultūrinei kovoj?

Tame pat numery yra patalpintas laimėjęs premiją rašinys apie išeivės lietuviškąsias pareigas. Ar nebūtų buvę teisingiau ir savilaikė arba taip buvo įsakytą „viršaus“. Ši itarima patvirtina Nikitos politrukų laikysena rinkimų metu. Netolimoje ateityje reikia laukti naujos „klaidos“ dar likusių laisvų pasaulio tautų sąskaiton. Jau šiandien iš spaudos matome, kad einama prie Komunistinės Kinijos priėmimo į Jungtin. Tautas ir naujų komunistinių bazių steigimo aplink JAV. Artėja nauja era, kuri gali būti prasmatesnė ir už rozeltnę.

L. J. B.

Delhi. — Sovietų ambasadorius Indijos vyriausybei pranešė, kad jos užsakyti helikopteriai ir lengvieji lėktuvai negalės būti pristatyti, nes tam pasipriešinęs Mao cetungas.

Bonna. — Vak. Vokietijoje nedarbo nėra. Bedarbių lapkričio mėn. buvo suregistruota tik 136.000, o laisvų darbų 447.000.

APLANKYKITE SAVO TĖVYNĘ!

VYKITE PATOGIAI IR KOMFORTISKAI ZINOMU

M.S. BATORY

Gdynia America Line laivų, iš Kanados uostų į Southamptoną, Kopenhagą ir Gdynią Baltijos pakrastyje (Lenkijoje), ir iš ten traukiniu ar autobusu į visas Rytų Europos dalis.

Batory — tai modernus, be dūmėlis žvarus laivas, su nepaprastai gražiais išpuoštais svečių kambariais ir patogiomis erdvėmis kabinomis. Jūs pasidžiausite šiltu draugiskumu, tradiciniais puikiais valgiais ir mandagiu patarnavimu, siekiančiu patenkinti keivius ir jiems padėti.

1961 METŲ KELIONIŲ TVARKARAŠTIS:
Iš Montrealio — balandžio 13, gegužės 17, birželio 13, liepos 11, rugpjūčio 10, rugsėjo 8, spalio 6, lapkr. 7, iš Quebeco — gruodžio 5.

275 SVARŲ BAGAZAS ASMENIUI NEMOKAMAI.

Dėl rezervavimo ir informacijos pasitarkite su savo vietiniu kelionių agentu arba

GDYNIA AMERICA LINE

192 Bay Street

Toronto 1, Ont.

RYŠKIEJI VEIDAI

Ūkininkas iš Michigano valstybės

AL. GIMANTAS

Vyresnės kartos Amerikos lietuvių tarpe, viena ryškiesniųjų asmenybų yra „ūkininkas“ (kaip jis save mėgsta vadinti) J. J. Bachunas. Ar jis ūkininkas ar verslininkas, tai jau jo paties dalykas, gi mums svarbiausia tai, jog nei amžiaus našta, nei tiesioginiai verslo reikalai, neįstengia jo atitraukti nuo bendrosios lietuviškosios veiklos. Jo optimizmas, dinamizmas ir kartu nemažas realybės pajautimas, labai jautiamas visoje eilėje bendrosios veiklos sričių. Ir jei mūsų ūkininkas tarpe nestingame veikėje, kurie labai daug veikia žodžiais, J. Bachunas savąjį žodį visada paremia ir darbu ir pinigų. Apie jį kalbant, paprastai, atsiliepiama kaip apie tautininką, bet, kas išdrįs teigti, kad jis betkada ar betkur yra atsakęs savo paramą, jei tik prašoma geram lietuviškam tikslui? Todėl, ar nebūtų pravartu į Bachuną žvelgti ne kaip į tautininką, bet kaip plačiausia prasme — jam visi lietuviški reikalai yra dėmesio verti ir arti širdies, nežinūnt iš kurios pusės jie išeitų, kieno būtų škelti. Tautiniai reikalai jam yra augščiausi ištikiminių rūmų, kurie, neretai, daugelį dar vis varžo...

Kas seka J. Bachuno „straipsnius mūsų spaudoje, sutiks, kad jo keliuose sumanymuose ir siūlomose priemonėse, labai dažnai atsispindi sėkmingi ir jau išbandyti verslininkiški metodai. Būdamas pats sėkmingas verslininkas ir organizatorius, savąjį patyrimą jis norėtų perkelti ir lietuviškuosius klausimus sprendžiant. Deja, mes, mūsų dauguma, netiek jau daug susipažinę su šio kontinento verslininkystės metodais ir keliais, ir kairiurios Bachuno siūlymus žvelgiame labai skeptiškai, tikėdami, kad jie negalimi įgyvendinti. Tuo tarpu, bent kiek giliau pastudijavus kairiurios Bachuno keliamas problemas ir jo siūlomus sprendimo būdus, jauti juose nemažai lietuviškų ūkininkiško įžvalgumų, praktikos ir sumanymo. Prieidu, amerikiečių „biznieriaus“ naujaitimas, gal ir kiek rizikos. Visa sudėjęs krūvon, pasvėrus, atrodo, kad J. Bachuno siūlomų priemonės turėtų susilaukti žymiai didesnio dėmesio ir vertinimo.

Dar PLB Seimo metu Niujorke J. Bachunas kėlė vieno lietuviško jungtinio fondo klausimą, kuris finansuotų bendruosius reikalus, k. a. kultūrinę ir politinę veiklą, su visais tos veiklos poskyriais, kaip reprezentacija, propaganda ir t. t. Bet ir šitas labai vertingas ir gyvenimo tiesiog išsilaikantis projektas, dar vis neranda didesnio pritarimo. Ir pats J. Bachunas, viename savo laiške sako, kad toks fondas, kolkas, dar nebuvo įgyvendintas. Perdaug tuo sumanymu neužinteresuotų.

Neužmirština, kad J. Bachunas buvo vienas didžiausių rėmėjų mūsų sportininkų išvykoms į pietinę Ameriką. Ar jis patenkintas pasiektais rezultatais? Jei taip, ar būtų pravartu galvoti apie naujas lietuviškos sporto rinktinės gastroles ir kituose kontinentuose?

I tai jis atsakė, kad, jo nuomone, sportininkų atliktas darbas P.

Kas turi teisę balsuoti?

(CSC) — Gruodžio ir sausio mėnesiais Kanadoje daug kur vyksta savivaldybių rinkimai, ir ne tik dideliuose miestuose, bet ir priemiesčiuose ir kaimuose. Politinių atsisaukimų, laišku ir kitos spaudos potvynis, raginimai balsuoti, o dažnai net asmeniniai kvietimai naujiesiems ateiviams laikada sukelia ir neaiškumą dėl rinkimų teisų.

Nevisi gali balsuoti savivaldybių rinkimuose. Reikalinga tam tikrų kvalifikacijų. Taisyklės nustato vietiniai vadovai — miestų ir kaimų viršaičiai. Kvalifikacijos dėl balsavimo teisės gali įvairuoti pagal vietas, bet dvi pagrindinės taisyklės galioja visur: pirmoji sąlyga — balsuotojas turi turėti 21 metus; antroji sąlyga — turi būti Kanados pilietis, čia gimęs arba natūralizavęs, ar britų valdiny.

Daugumoj savivaldybių ir toks asmuo dar turi būti išgyvenęs savivaldybės ribose bent vienerius metus prieš rinkimus (arba kaip nuosavybės savininkas, arba kaip nuomininkas). Žmona ar vyras tokio asmens taip pat turi teisę balsuoti.

Jo arba jos vardas turi būti balsuotojų sąrašuose (Voters' List), kurie yra viešai išskabinami kiekvienoje apylinkėje. Nuosavybių savininkų ir jų žmonių vardai, o taip pat ir nuomininkų (ir jų žmonių), kurių vardai yra savivaldybinuose mokesčiniuose sąrašuose, būna įtraukti į tokius balsuo-

Amerikoje buvo vienas iš geriausių lietuviams ir Lietuvai dalykų. Esą, jei ne V. Adamkavičius — Adamkus, iš to nieko nebūtų išėję. Jis žinojo, kaip tą reikalą su tvarkyti ir padarė tikrai gerą darbą. Būtų gera galvoti apie panašias išvykas ir toliau (apie tai jau buvo galvota), bet kas sudės pinigų? Iš visuomenės negalima tiek tikėtis. Pietų Amerikos išvykai visuomenė nesudėjo nei trečdaliao...

Paskiausiu metu labai įdomi ir vertinga idėja kelta Bachuno, sušaukti lietuviškųjų laikraščių redaktorių ir leidejų suvažiavimą. Pasirodo, to projekto sumanytojas, jau pats yra kalbėjęs su kairiurių laikraščių redaktoriais, sulaukęs jau ir pritariančių balsų ir tikisi to sumanymo realizavimo. Išėivių spaudai galėtų būti didi nauda iš tokio suvažiavimo.

J. Bachunas ir ponis daug važinėja, keliauja. Ir ne vien tik savo malonumui, bet visur ieško lietuvių, mezza ryšius, naujas pažintis. Visur ir visada siejosi bendraisiais reikalais, paremia juos netik moraliai, bet ir materialiai. Neseniai jis lankėsi Vokietijoje ir vietoje susipažino su Vasario 16 gimnazijos reikalais. Nekokie jie. Gimnazijos išsilikymo galimybės sunkios. Reikia skubų ir efektyvių priemonių. Savuosius samprotavimus jis pakelbęs ilgesniamie straipsnyje. Bus idomu patirti, kaip sėkmingas verslininkas siūlys gelbėti dabartinę padėtį. O Vasario 16 gimnaziją išlaikyti yra mūsų visų tautinės savigarbos reikalas.

Buvo idomu patirti J. Bachuno nuomonę ir dabartinės išeivijų politinės veiklos pastangoms. Kaip jis patartų kovoti su didėjančiu nuovargiu ir išsėsimu? Ar negalvotų, kad pavargusias asmenybes turėtų pakeisti mūsų jaunesnės kartos intelektualai, Kennedžio žodžiais tariant, sudaryti galimybes, kad šio šimtmečio problemos ir būtų sprendžiamos XX amžiaus asmenybų.

Štai ir paraidinis atsakymas:

„Mes, senesnieji Amerikos lietuviai, esame labai dėkingi naujiesiems ateiviams už jų darbštumą keliant Lietuvos bylą. Labai tik galia, kad tie mūsų senesnės kartos veikėjai, kurie užsipleidė didėlę padėką už savo darbą, neužleidžia jaunims veikėjams. Geraisu patyresis iš savo gyvenimo, kad, kada amžius lipa ant nugaros, tada nėra tokio tipo ir karzygiško noro dirbti ir kovoti. Bet čia, Al. Gimantai, laikas viską su tvarkyti. Dabartiniai mūsų vadai gyvena 1900 m. galvojimu. Apie tai esu jau rašęs ne vieną kartą, bet tai, kaip su žirniais į sieną. Bet ateis laikas“.

Ne šio straipsnelio tikslas buvo išskirti visą J. Bachuno šakotą veiklą ir tolerantią jo asmeni. Tam jau reikėtų keletos rašinių ir statistikos duomenų, kur ir kada jis veikė ir tebeveikia, kiek tūkstantinių lietuviškajai veiklai skyrė.

Paprastai, savo ryškiasias asmenybes teatsimename tik kokių sukakčių proga. Čia tebuvo kuklus bandymas prisiminti taurų lietuvių nelaukiant jokio jubilėjaus.

ŠOKIŲ MUZIKOS MĖGEJAI!!!

Puiki dovana šventėms.

Jau atspausdinta nauja, lietuviškai įdai nuota 11 rinkinių šokių muzikos plokštelė

ROŽĖS IR TYLŲS VAKARAI...

Ją galite įsigyti vietos lietuviškos spaudos parduotuvėse. Kaina \$6.00. Išleido: ABC Records, P. Jurgaitis, 7403 South Western Ave., Chicago 36, Ill.

GRYBU ŪKI iš lietuvių ar tik ne
vieni Giniotiai teturi visame pasauly-
je. Atvykę prieš 11 metų į Australiją,
žemaičiai Giniotiai iš pradžių vertėsi
mūrininkyste Bankstowne. Po keleto
metų nupirkio prie Blacktowno (apie
25 myl. nuo Sydney) 10 akrų ūkelių
su senais trobėsiais ir pradėjo verstis
vištininkyste. Kai pasirodė, jog tai ne-
pelninga, jie pradėjo auginti grybus,
kurie duoda gerą pelną ir nesunkiai
parduodami, nes viską paima viena
bendrovė. Jie jau prisigynę — jau
pasistatę patogų naują gyvenamą na-
mą, turi sunkvežimį ir lengvąją maši-
ną. Tuo tarpu turi dvi grybams auginti
pėsiūres ir baigia statyti trečią. Turi
savo šeimos reikalamis keletą karvių,
todėl savo ūkelyje sėja dobilų, aviųž-
ių ir kt. Šeima jų nedidelė — tėvai ir sū-

Dvidešimtmetis su tautiniais šokiais

Mūsų visame tautinio išsilikimo pastangų komplekse viena svarbiųjų krypčių yra lietuviškas darbas su priaugiančiu jaunimu. Jį išlaikysime savajai tautai, jei mes, vyresnieji, sugebėsime išvesti ir suprasti jauno čia gimusio žmogaus sielą, jos polinkius ir natūraliai, nenaudodami mažiausių spaudimo priemonių, jo vėžlumo pakreipti reikiama keliu. Išvadoje — mums reikia gabių, energingų ir atsivariusių jaunimui vadovų.

Hamiltonas tarp visos eilės jaunimo veikėjų turi vieną šviečiančią asmenybę — Genę Dumčiūtę-Breichmanienę, kuri šiais metais švenčia savo veiklos tautiniuose šokuose, tuo pačiu ir su jaunimu, dvidešimtmetį.

G. Dumčiūtė gimė ir vaikystę praleido gražiajame Stoulaikyje. Pajevonio valsč. Vėliau, tėvams persikėlus į Vilkaviškį, Genutė įstoja į dr. J. Basanavičiaus vardo gimnaziją, kurią baigia 1938 m. Studijoms pasirenka humanitarinius mokslus — kalbas ir fizinių auklėjimą. Pradžioje studijuoja Vytauto Didžiojo universitete Kaune, o fakultetui išsikelus į sostinę Vilnių, ten persikelia ir mūso jubilijate. 1943 m. gauna universiteto baigimo diplomą.

G. Dumčiūtė su būsimuoju vyru Petru Breichmanu susipažįsta Vilniuje ir 1942 m. balandžio 15 d. atšvenčia studentiškas vestuves. Bolševikams antru kartu atėjant į Lietuvą, ji su tėveliais ir savo šeima pasitraukia į Vokietiją, iš kur 1948 m. lapkričio 28 d. atvyksta pas vyrą į Kanadą, kuris pagal sutartį tu pat metu balandžio 1 d. buvo atvykęs į Cadillac, Que., kasyklų darbas. Į Hamiltoną su visa šeima persikelia 1950 m. birželio 15 d. ir čia įsikuria ilgesianiu laikui.

Iš pat jaunų dienų suaktyvininkė su visu suvalkietišku būdo tvirtumu įstingia ir jaunimo veikla. Sioo metu ji yra Katalikų Moterų D-jos aktyvi narė, kelia metų buvo H. Skautams Remti D-jos v-bos sekretorė, bet pačia didžiaja savo jaunatviškos energijos dalį ji skyrė ir dabar atiduoda Tautinių šokių grupei, kuri Kanadoje yra viena geriausių. Šios gražios suaktyvėjos proga kreipiausi ir ja su eile klausimų, kuriuos G. Breichmanienė mielai, nuosirdžiai ir giliai, bet kukliu, atsisėdimo atsakė.

— Ryšium su suaktyvintu idomu sužinoti Tamstos darbus tautiniuose šokuose praityje.

— Tautinius šokus mėgau iš pat jaunystės. Pirmasis mano, kaip tautinių šokių šokėjos debiutas buvo 1936 m. belankant Vilkaviškio gimnaziją. Tuo metu tautiniai šokiai dar nebuvo plačiai paplitę, ir pati g-j-a nuolatines šokėjų grupes neturėjo. Tautinių šokių mokydamas pagal reikala. Aktyviau ir tautinius šokus įsijungiau studijuodama, o ypatinai g-j-a lankydama universitetą Vilniuje. Mano pirmasis, kaip vadovės darbas, buvo su universiteto studentų skaucių draugovės grupe, kuri įsikūrė tuojau po įžengimo į Vilnių. Ši grupė buvo pirmoji studentų tarpe ir, kiek žinau, ji buvo pirmoji tuo laiku Vilniuje. Vėliau, bolševikams okupavus Lietuvą, grupė pasivadavo Vilniaus Universiteto Tautinių šokių Grupe ir veikė iki universiteto uždarymo. Man teko jį vadovauti iki 1942 m., o vėliau tas pareigas perėmė Z. Parulis.

Sukūrusi šeimą laikinai iš šio darbo pasitraukiau. Atvykusi į Vokietiją ir pasibaigus karui suorganizavau tautinių šokių grupę Flensburge, o vėliau Hafkrugę, kuri buvo dalis pagarsėjusio anuo metu "Tėvynės Garsų" muzo ansamblio. Jam vadovavo mezo Valteris Banaitis. Šis ansamblis yra davęs apie 60 koncertų.

Persikėlus į Kanadą 1949 m. suorganizavau grupę Cadillac, Que., tuo pačiu laiku lygiagrečiai padėjau Norandėje įsisteigusiai grupei, perijodiniai važinėdama praveisti repetitijų. Atvykusi į Hamiltoną 1950 m. radau šokių grupę veikiančią. Jai vadovavo V. Panavaitis. Vėliau vadovės pareigas perėmiau aš ir su mažomis pertraukomis su ja dirbu iki šio laiko.

Genutė Breichmanienė su dukrele Giedre

— Jūsų grupei dažnai tenka pasirodyti kanadiečiams. Kaip atrodo mūsų šokiai tarp kitų tautybių šokių?

— Nuo švelnios "Blezdingelės" ligi greitojo "Malimo", lengvas žaismingas judesys, greitai besikeičiančios figūros, giedri nuotaka pagauna žiūrovą. Daugelio kitų tautybių šokiai labai ilgi su vis pasikartojančiomis figūromis. Lietuvių tautiniai šokiai įvairūs forma ir turiniu. Gerai atlikti visada palieka malonų išpūdį. Prie bendro efektingesnio vaizdo prisideda originalūs, spalvingi drabužiai.

— Kokią turi reikšmę tautinių šokių grupės lietuviškos išlaikymo jaunimo tarpe?

— Tautinių šokių grupės supažindina jaunimą su mūsų tautiniu menu, jį skleidžia savųjų ir svetimųjų tarpe. Renkamės repetitijas reguliariai kartą savaitėje, o reikalui esant ir dažniau. Šokėjai gerai pažįsta vienas kitą, susigyvena. Bendros išvykos, bendri pasisėkimai ir rūpestiai dar labiau visus suriša. Tie, kurie dėl įvairių priežasčių turi iš grupės pasitraukti, tikiuos, išsineša malonų prisiminimų, nes grupė nejuokiomis susigyvena į vieną didelę lietuvišką šeimą. Todėl manau, kad tautinių šokių grupės jaunimo išlaikymui lietuvių tautiniuose šokuose reikšmės, kaip ir kitos jaunimo organizacijos.

— Idomu būtų išgirsti Jūsų nuomonę apie tautinių šokių šventes.

— Kiekviena proga jaunimui susiburti savųjų tarpe, užmegzti naujas pažintis, pabendrauti — yra svarbi. Tautinių šokių šventės labai tam tinka ir yra naudingos. Kurie pirmą kartą dalyvavo Tautinių šokių šventėje Čikagoje, ar praeitą rudeni Toronto, pagauti bendros nuotaikos ir vaizdo, pasijuto išdidūs, kad yra lietuviai. Tai jau labai daug, nes kiek pastangų reikėtų, kad šiu dienų jaunimui, apsupam įvairių pramogų ir pagundų, nuolatams gyvenimo ir mokyklos vedamam nutautėjimo keliu, sužadinti šį jausmą. Dar oficialiai nepaskelbta, bet daromi pasirenkiami sekančiai t. š. šventei Čikagoje. Kiekviena Bendruomenė turėtų pasistengti kuo daugiau jaunimo į tą šventę išsiųsti. Tokiose šventėse jaunimas atgimsta dvasia.

— Kokios, ger. Ponia, Jūsų šio didelio tautinio darbo perspektyvos ateitį?

— Iki šiol Hamiltone veikė tik

"Buržuazinis nacionalizmas" dar gyvas

(E) Sovietinė — komunistinė propaganda visą laiką skelbia kovą su "buržuaziniu nacionalizmu atgyvenomis". Bet matyt tos atgyvenos neišnyksta, nes organizuojami vis nauji puolimai. Ši kartą kom. partijos centro komiteto ideologinis organas "Komunistas" 11 nr. atspausdino filosofijos mokslo kandidato I. Zakso straipsnį antrašte: "Visiškai įveikti buržuazinio nacionalizmo atgyvenas".

Straipsnyje nauja tai, kad ši kartą puolami žydų nacionalistai:

"Žydiškieji buržuaziniai nacionalistai, savo ruožtu, kultivavo nepasitikejimą ir priešišumą neįvydų tautybės žmonėms, siekė atitraukti žydų mases nuo bendros klasinės kovos, laipsnino nacionalistinį užsisklendimą".

Siaip jau straipsnyje pilna prieštarių tiems lietuvių tautos sluogsniams, kurie įvairiais laikotarpiais ir įvairiais organizaciniais vienetais buvo nusistatę prieš Lietuvos susivienijimą. Idomu, kad Zakas ir dabartinį "buržuazinį nacionalizmą" laiko dar gana stiprių veiksmų Lietuvoje. Jis rašo: "Būtų savęs apgaudinėjimas galvoti, kad kova prieš buržuazinio nacionalizmo liekanas jau nebeaktuali. Kaip jau buvo nurodyta, pačioje Lietuvoje dar yra buržuazinio nacionalizmo sklei-

dėjų — sutriuškintų išnaudotojų klasių likučiai, buvę aktyvūs buržuazinis Lietuvos veikėjai, reakciniai katalikų dvasininkai". Tie sluogsniai, girdi, dar ir dabar savo patriotizmą išreiškia šūkiu, raginančiais kovoti už nepriklausomą Lietuvą. Be to, esą stengiamasi pasėti priešišumą rusų tautai. Viena to nacionalizmo pasireiškimo formų ir esą "nepasitikejimas broliškais tautomis, visų pirma rusų tauta, kitų tautybių kadrais". Idomu ir priekaištai tiems sluogsniams, kad jie respublikos interesus priešpastatė bendrasąjunginiams interesams. Kritikuojamas ir "praeities idealizavimas".

Stambios principinės klaidos buvusios atskleistos Vilniaus universiteto lietuvių literatūros katedros darbe. Per daug buvęs dėmesys kreipiamas į menines literatūros kūrinio savybes, ignoruojant ideologiją. Net disertacijose iš S. Neries ir P. Cvirkos kūrybos buvo liečiami tik "iki tarybinio" laikotarpio kūriniai.

Kaip ir anksčiau, ir ši kartą pabrėžiama, kad viena veiksmingusių priemonių kovai su "nacionalizmu" esą jų veikėjų "demonstravimas". Pabrėžiamas ir ateistiškas propagandos svarbumas. "Siuo metu katalikų dvasininkija neretai stengiasi pasinaudoti ir nacionaliniais jausmais", rašo Zakas.

Lietuvos partizanų dainos

Kai atėjo šiltas pavasarelis,
Tu, partizane, kur pradingai?
Ar nusibodo tėvyne ginti?
Salgų miegelį tu užmigai?

Pervėrė širdį švino kulkelė,
Mirtis užmerkė melsvas akis.
Buvai didvyris tu, partizane;
Liūdi lietuvių visų širdis.

Sustingo lūpos, kurios kalbėjo,
Kur sudie sakė broliams visiems.
Ejai ieškoti laisvės tėvynės —
Bet susitikti mirtis baisi.

Guli ant lauko kaip ažuolėlis,
O šalia stovi kraujagėriai.
Nateina tėvas, nei motinėle;
Nei tavo broliai, narsūs arai.

Tave paguldė ant akmenėlių,
Niekas nepuolė baltai lentos.
Tave paleido į Nemunėlį,
Nes pagallėjo žemės juodos.

Dėl lietuviško spaudos sindikato

Gruodžio 8-tos dienos "Tėviskės Žiburiose", kolega Al. Gimantas paliečia neseniai įsisteigusi Lietuviško Spaudos Sindikata, kuris angliškai pavadintas Baltic Feature Syndicate, Al. Gimantas jį labai gražiai apibūdina, už ką esu jai labai dėkingas, bet manau, kad trūkdamas žinių truputį perdėjo.

Steigdamas šį sindikatą, manau, pirmutinę tokios rūšies bendrovę lietuviškos spaudos istorijoje, turėjau mintį per ją aptarnauti tiek lietuviškus, tiek latviškus bei estiškus laikraščius ir žurnalus iliustracine medžiaga. Pirmiausiai į ją įėjo karikatūros, iliustracijos (piešiniai) iš įvairių svarbių baltiškos gyvenimo įvykių, nuotraukos ir pan. Apie straipsnius ar šiaip rašytojų kūrinius, kuriuos taip plačiai aprašo kolega Al. Gimantas, visai nebuvau galvojęs. Bent ne dabartinio momento. Ir nebuvau galvojęs dėl to, kad šitokiam darbiui reikėtų daug bendradarbių, vertėjų bei šiaip padėjėjų, kurie veltui nenorėtų dirbti. Visokių išlaidų būtų. O kas jas padengs? Sindikatas iš naudingųjų po medžiagą laikraščiu reikalaujant šio tokio atlyginimo, bet ar tas padengtų viską? O be to, yra dar ir kitų problemų. Tik pagalvokime apie kalbas, vertimus, gramatiką, kopijų darymą ir t.t. Didieji amerikiečių sindikatai, žinoma, tas problemas lengvai išsprendžia, nes tai milijoninės kompanijos.

Tiek daug problemų nebūtų, jeigu iš pradžių stengtumėmės aptarnauti tą pačią spaudą vien tik grafine medžiaga. Vertėjų nereikėtų, nes trumpi parašai po iliustracijomis galėtų būti pateikiami anglų kalba (žinoma, išskyrus lietuviškus). O daug bendradarbių irgi nereikėtų, nes pats, būdamas karikatūristas ir iliustratorius, galėčiau tą medžiagą paruošti. Iš fotografijų, galėtų būti naudingos tos, kurias mūsų reporteriai nutraukia įvairių įvykių metu ir minėjimuose, bet kurios dėl visų suprantamų techninių ar ekonominių priežasčių, nebūna laikraščiuose atspausdintos. O be to, iliustracijos yra skaitytų daugiau pageidaujamos ir būtų šilčiau priimtos negu straipsniai ar polemikos, kurių užtikame kiekvienam laikraščio numerioje. Užtat ir gerb. šio laikraščio redaktorius po kolegos Al. Gimanto straipsnių pastebėjo, kad,

jo žiniomis, Baltic Feature Syndicate yra tik karikatūrų gamintoja bendrovė. O aš dar norėčiau pridėti, kad šalia karikatūrų sindikatas yra ir kitokios iliustracinės medžiagos gamintojas bei platintojas.

Vienintelis sindikato darbas iki šiol pasirodęs spaudoje buvo iliustracija Dariaus — Girėno skridimo — Žalgirio mūšio minėjimo proga. Gana nemažą formatą, tušio iliustracija, buvo išsiuntinėta įvairiems laikraščiams susipažinti. Vieni redaktoriai ją pavartojo, kiti ne. Bet neperdaugiausia atsiliepė, pareikšdami savo nuomonę dėl sindikato įsteigimo. Žinoma, tarp tų, kurie atsiliepė buvo svarbiausi JAV ir Kanados laikraščiai. Net vienas ir iš Argentinos. Užtat gal praeis dar truputis laiko, kol skaitytų patamys skaitant šios bendrovės darbą. Pirmiausia ir svarbiausia kliūtis yra susitarimas su įvairiais redaktoriais ir leidėjais. Tai turi būti išsprendžiama.

Val. Ramonaitis,
Lietuviškos Spaudos Sindikatas
4643 South Rockwell Street
Chicago 32, Ill.

KULTŪROS IR KNYGŲ PASAULYJE

KUN. FELIKSAS GURECKAS, gyvenęs Čikagoje gavo filosofijos daktaro laipsnį.

KUN. VLADAS BUDRECKAS, buv. Kauno kunigų seminarijos muzikos profesorius, dabar vikaraujantis vienoje lietuvių parapijoje prie Niujorko, sukomponavo muziką dviem giesmėms į Silvijos Dievo Motiną. Žodžiai kun. St. Ylos. Giesmės su gaidom atspausdintos lietuvių pranciškonų spaustuvelyje Brooklyn. Tos pačios giesmės yra prištiktos angliškai tekstui ir pavadinimas "Two Christmas Carols". Tekstas sesers Leonės, OSF. Kun. V. Budreko adresas: 118-22 Riverpond St., St. Albans 12, Queens, N.Y.

VIENYBEI vasario 10 d. sukaks 75 metai. Jos pirmasis numeris išėjo 1886 m. vasario 10 d.

DR. EDVARDAS VARNAUSKAS yra jau pasižymėjęs širdies ligų specialistas Svedijoje. Jis gimė Kupiškio prieš 37 metus, augo Kaune, kur pradėjo ir medicinos studijas, kurias baigė Svedijoje 1951 m. Specializavosi St. Erick ligoninėje Stockholm širdies ligose. Dirba Sahlgrenska ligoninėje ir yra pasižymėjęs moksliniais tyrimais.

Dr. E. Varnauskas yra vedęs švedė ir augina tris dukteris, kurių vyriausioji Birutė yra puseptimties metų.

AM. LIET. DAILININKŲ SAJUNGOS valdybė išrinkti V. Vijeikis, R. Rūkstėlis ir J. Pilipauskas.

VIDA M. SIMENAITE iš Narwood, Mass., Smith kolegijoje Northampton, Mass., įsigijo sociologijos magistro laipsnį.

SALIA VEIKIANČIO DAILIŲJŲ MENŲ KLUBO Los Angeles gruodžio 17 d. įsisteigė naujas L. Kultūros klubas. Jį pirmininku išrinktas rašyt. J. Gliuda, o valdybos nariais Barmienė, inž. Arbas ir inž. P. Boreika.

10 METU SIELOVADOS VADOVO PAREIGOSE. Vokietijos lietuvių katalikų Sielovados vadovavimą Tėv. Alfonsas Bernatoniš, OFM Cap., perėmė 1950. X. 31. iš kan. F. Končiaus, tada išemigravusio į JAV. Tuo metu V. Vokietijoje dar buvo apie 9000 lietuvių katalikų ir 42 lietuvių kunigai. Didžiąją emigraciją bangą pasibaigus, likosi apie 4000 lietuvių katalikų ir apie 20 kunigų. Tie skaičiai per 10 metų po truputį keitėsi. 1953 m. popiežius Pijus XII išleido konstituciją "Exul Familia", kuria naujai apipavidalino pabėgėlių ir emigrantų dvasinio aptarnavimo taisyklę. Pabėgėlių ir emigrantų kunigai buvo pervedti tiesiai Vatikano Konsistoriatinės Kongregacijos žinybon, suteikiant jiems misijonierių vardą. Atskiruose kraštuose atskirų tautybių kunigų vėretnieji buvo pavadinti Misijonierių direktoriais. Tokiu direktorium lietuviams 1953 m. rugpjūčio mėn. 12 d. raštu buvo paskirtas Tėv. A. Bernatoniš, OFM Cap.

Desimtmčio bėgyje Tėv. A. Bernatoniš neatširdėjo vien tik savo teisiogimėms pastoracinėms pareigoms, bet aktyviai reikėsi šalpoje, glaudžiai bendradarbiaudamas su BALF-u, ir visuomeninėje Vokietijos lietuvių veikloje. Ligi 1959 m. be pertraukos buvo PLB Vokietijos Krašto Tarybos nariu, buvo Vasario 16 gimnazijos kuratoriaus iniciatoriu ir jos nariu, kol šį egzistavo, organizavo vaikų vasaros stovyklas, dalyvavo daugelyje tarptautinių suvažiavimų, visomis išgalėmis rėmė visokeriopą lietuviškos išlaikymo ir jos ugdymo veiklą. Lankėsi D. Britanijoje, Prancūzijoje, Italijoje, JAV, Austrijoje, Šveicarijoje ir Kanadoje.

Kultūros Fondo Amerikoje veikla

Kultūros Fondas, esantis Amerikos Lietuvių Bendruomenės dalinys, kuriam vadovauja Jonas Svedas (anksčiau vadovavo ir buvo vienas steigėjų muz. Juozas Kreivėnas), neseniai išleido a. a. prof. Vaclovo Biržiškos kapitalinį veikalą "Aleksandryna", kurio bus trys tomai. Išėjo pirmasis, antrasis tomas jau paruoštas spaudai ir po švenčių atiduodamas rinkti.

Be to, išleido prof. komp. Vlado Jakubėno dainas — balsui su

KUN. V. DABUSIŲ jūdrum kat. jaunimo ir kitų organizacijų veikėjai, gruodžio 8 d. suėjo 50 metų. Neseniai jis atšventė ir 25 m. kunigystės sukaktį. Šia proga Niujorko ateitininkai surengė gražų pagerbimą, į kurį atvyko per šimtinę žmonių, daugiausia jaunimo — ateitininkų.

Prof. S. Sužiedėlis, Atkų Fed. vyr. vadovs, padarė trumpą jubilio gyveni. mo, apžvalgą: nuo Girkalnio iki Brooklyn. Ryškūs kun. Dabušio darbo pėdsakai liko Pagirye, Šiauliuose ir Kaune. Nesmaudė jis ir tremty, Vokietijoje, anglų zonoje, tačiau bene jūdrusias Brooklyn. Jis čia ir Atkų ir Kat. Federacijų generalinis sekretorius, stovyklų organizatorius, BALFO remėjas, knygų leidėjas.

Jubiliatą sveikino VLİKAS, BALFas, Kat. Federacija, Bendruomenė, moksleiviai atkai ir visa eilė veikėjų, visuomenininkų, daugumas įteikė ir asmeniškas ar organizacijas dovanas.

Svečiai iškilmių proga turėjo ir vašes, kurias rengė vietos ateitininkai, pp. Alinsko ir Baltrušienės vadovaujama. Svečių tarpe matėsi net iš Kanados, Europos ir Pietų Amerikos. L.J.

JOANA SERAFINAITĖ, Skotijos lietuvių veikėja ir dabartinė Glasgovo "Blaiybės" choro vadovė buvo pagerbta lapkričio 6 d. specialiam pobūvyje, kurį suruošė Liet. Katalikų Moterų Draugija.

Serafinaitė anksčiau buvo vadovė lietuvių chorėlių įvairiose Skotijos lietuvių kolonijose bei keliaujanči lietuviškių pamaldų vargonininkė. Ji nuvykdavo kartu su kunigu ten, kur būdavo organizuojamos lietuviškos pamaldos. Dabar tie maži choral kolonijos jau yra išnykę.

AUDRYS BACKIS, studijuosias teologiją Romoje, šį pavasarį baigs studijas ir bus šventinamas kunigo kovo 18 d.

RUBINSTEINAS NEGAVO VIZOS. Pasaulinio garso pianistas Rubinsteinas dalyvavo Chopino festivaly Varšuvoje ir buvo jūry komisijos narys. Tačiau kai sovietai jį pakvietė būti jūry komisijos nariu ir Čaikovskio festivaly ir ta proga pakoncertuoti Sovietų Sąjungoje, Rubinsteinas, kuriam jau 74 metai amžiaus, ir jūry komisija įteikė atsaką. Sutiko tik koncertuoti. Už tai Maskvoje buvo nuspręsta, kad jis esąs Sovietų Sąjungos priešas.

Ir štai Lenkijos muzikų organizacija pakvietė Rubinsteiną dalyvauti kompozitoriaus Emilio Mlynarskio pagerbimo iškilmėse. Rubinsteinas, kurio žmona yra Mlynarskio dukra, atvykti sutiko, bet Lenkijos valdžia, sužinojusi Maskvos nuomonę, atsisakė jam duoti vizą.

Redakcijai prisiųsta

Aifai, 1960 m. gruodžio mėn., Nr. 10 (135), 401-448 psl.

Turinys: Vysk. V. Padolskis — Kai Kaledū naktį prabyla bažnyčių varpai; Dr. Ant. Musteikis — Liet. kultūros susitikimas su amerikietiška; Saint-John Perse ir St. Santvoro eilė; Dr. P. Reklaitis — Pranas Galius; P. Jurkus — Pirklio stūnas; A. Bendorius — Kazimieras Pakštas; J. Matusas — Dzukijos Kapčiamiestis Lietuvos ir jos pramonės istorinėje perspektyvoje. Knybos pasaulyje: Literatūra, Knygos ir žurnalai, Menas, Visuomeninis gyvenimas.

Hamiltono Liet. Kredito Kooperatyvo "Talka" nuplėšiamas mėnesio kalpa senienis kalendorius.

Mūsų Vytis, Nr. 5, spalio - lapkritis, 1960, XII metai, 163-193 psl.

Budžin, LSB leidinėlį skautų vadovams, "Mūsų Vytis" 1960 m. Nr. 5 priedas, 77-92 psl.

fortepijonu. Rinkinį įeina: Vai didi, didi gijos medeliai, Plaukia antelė, Sutemo naktis, Tėvas su motute savo, Piemenų raliavimas, Oi, mergyte ir Aš jaunas eisiu. Šių dainų bus trys rinkiniai. Išėjo pirmasis ir antrasis atiduodamas spausdinti.

Kultūros Fondas susirūpinęs ir lituanistinėms mokykloms vadovėlių leidimu. Neseniai išleido penktajam skyriui mokyt. Sofijos Jonynienės vadovėlių "Lietuvos laukai", gausiai iliustruotą. Kelios spalvotos iliustracijos atliktos Vlado Vijeikio spaustuvelyje. Ir kitą vadovėlių bus spausdinami minėtoje spaustuvelyje.

Jau spaudai paruošti: Belskienės I-jam skyriui elementorius, dr. Alf. Šešplauko — VI skyriui ir mokyt. J. Plačo — VIII skyriui. Kitiems ieškomi autoriai.

Kultūros Fondas leidžia ir žurnalą "Gimtoji Kalba".

Kiek sunkiau Fondui yra su lėšomis. Jų turint daug ką galėtų išleisti. Reiktų įsijungti mecenatams, kurių yra, bet kaž kodėl pinigų geram tikslui galintis ir lituanistinis reikalas šlubuoja bei patys laidoja.

K. Fondas lėšoms sutelkti Čikagos priemiestyje — Cicerioje, rengia Naujųjų Metų sušikimą. Tikslas gražus ir manoma, kad visuomenė palaikys savo atsilankymu. Be to, Kultūros Fondui aktualu ir Pasaulio Lietuvių Archyvo išlaikymas, kuris kol kas paliktas Kazimieriečių seselių palatose, bet jau kitą metą turės išsikraustyti ir patalpų kitur ieškotis. Tuo labai susirūpinus K. Fondo valdyba, nes nedaug teliko laiko šis laimė džiaugtis. Bet K. Fondo pirm. J. Svedas nemusime na ir vietą ras.

J. Zanavykas.

VENUS

GELES VISOKIOS PROGOMS — vestuvėms, gimtadieniams, laidotuvėms ir t.t. Pristatome į namus. Kalbame lietuviškai. Tel. LE. 4-4645, po 6 v. v. tel. LE. 3-4037 231 RONCESVALLES AVE.

ED MASIOKAS TELEVISION SERVICE

Skambinkite nuo 7 val. ryto iki 11 val. v. Patarnavimas tą pačią dieną visame Toronte ir apylinkėse.

TAISOMI visų rūšių TELEVIZIJOS aparatai, HI. FI., Radijo patefonai.

25% nuolaida naujoms apšvietimo lempoms (Picture Tubes) Dalys garantuojamos 6 mėnesiams.

3604 DUFFERIN ST. Darbas garantuotas. Telefonas ME. 5-5210

Lietuvio advokato istaiga

Victor D. ALKSNIŠ ADVOKATAS - NOTARAS 62 RICHMOND ST. WEST /Kampus Bay & Richmond/ Room 901

Telefonas EM. 2-2585

MOHAWK Furniture Ltd.

2446-8 DANFORTH AVE. • Tel. OX. 9-4444, OX. 9-4224.

LIETUVIŲ BALDŲ KRAUTUVĖ

- * Pilnas namų apstatymas baldais,
- * Elektros reikmenys,
- * Saldytuvai,
- * Virimo pečiai,
- * Skalavimo mašinos,
- * Vaikų baldai,
- * Įvairūs kilimai ir kitkas.

Mainome senus naudotus baldus ir matracus, įvertindami juos augšta kaina.

DUODAME DIDELES NUOLAIIDAS PERKANT NAUJUS.

Mann & Martel Ltd.

REALTORS

2336 Bloor St. W. • Tel. RO. 2-8255

Perkant ar parduodant nekilnojamo turtą visada kreipkitės į šią didelę pardavimo įstaigą, kuri turi 12 atskirų biurų įvairiose miesto dalyse. Greitas ir sąžiningas patarimas. Didelis pasirinkimas. Paskolų sudarymas ir finansinė parama trunkant įmokėjimo. Čia rasite viską, kas Jus interesuoja nekilnojamo turto reikaluose.

Roncesvalles - High Park
\$2,000 įmokėti, 7 kambarių atskiras mūrinis namas su dviem garažais, vandeniu alyva apšildomas, 2 virtuvės. Tik keli namai nuo Roncesvalles. Viena atdara skola balansui. Tikrai geras pirkiny. Pilna kaina \$15,900.

Swansea
4-tas namas nuo Bloor
\$17,800 pilna kaina, \$5,000 įmokėti, 6 kamb., atskiras mūrinis namas su garažu ir sandėliuku šalia, alyva apšildomas, dar vienas kambarys yra rūšyje su maža virtuvele ir vonia su tualetu. Viena atdara skola balansui 10 metų.

Indian Rd. Cres.
Originalus duplexas
\$2,000 įmokėti, 11 kambarių duplexas, 5 kamb. pirmame aukšte ir 6 kamb. antrame aukšte. Vandeniu alyva apšildomas. Du atskiri pečiai, vienas beveik naujas. Atskiri rusiškiekvienu butui su skalbykla. Didelis kiemas, tuojau galima užimti. Pilna kaina \$21,500.

Bloor - Lansdowne
\$2,500 įmokėti, 6 kambarių mūrinis namas, naujas alyvos pečius, vieta garažui. Dideli ir gražūs nepereinami kambariai. Galimybė dar padaryti vieną kambarį pirmam aukšte. Viena skola balansui. Tuojau galima užimti.

Roncesvalles - Wright
\$3,500 įmokėti, 8 didelių kambarių, gero mūro atskiras namas su vieta garažui. Vandeniu alyva apšildomas, nepereinami kambariai. Arti susisiekimo ir krautuvų. 3 moderniškos virtuvės. Geras mūrogičius.

Eglinton - Bathurst
\$5,000 įmokėti, 6 kambarių atskiras mūro namas, vandeniu alyva apšildomas, garažas, 2 modernios virtuvės. Pilnai užbaigtas rūšys. Visi art Eglinton g-vės. Tuojau galima užimti.

Oakwood - St. Clair
\$5,000 įmokėti, 7 kambarių atskiras mūro namas su garažu, vandeniu alyva apšildomas, 2 modernios virtuvės. Viena skola balansui 10 metų, lengvi mokėjimai.

Bloor - Jane
\$10,000 įmokėti, 8 didelių kambarių per 2 augstus, mūrinis namas su privačiu įvažiuoju ir šildomu garažu, 2 vonios, 2 virtuvės, vandeniu alyva šildomas, didelis sklypas, arti visko. Geros sąlygos.

B. SAKALAS

SAKALAUSKAS

Darbo tel. RO. 2-8255
Namų telef. RO. 6-1410

P.S. Jeigu kartais nerastumėte šiam skelbime sau tinkamo namo ar biznio, tuojau skambinkite mums pasiteiraudami ką mes turime naujo, nes mes gauname kas dieną naujų nuosavybių.

SILDYMO KONTRAKTORIUS

VISŲ RŪŠŲ SILDYMAS IR ĮVAIRIOS POMPOS.

507 Dovercourt Rd., Toronto. LE. 4-6123
ANT. JUOZAPAITIS

PLUMBING and HEATING

J. Lissauskas, valdžios pripažintas plomberis, įrengia naujus ir taiso senus plumbing darbus, vandens apšildymą alyva, įstato naujus ir remontuoja senus pečius.

Darbas atliekamas sąžiningai ir nebrangiai.

148 WESTMINSTER AVE. Telefonas LE. 2-5191

SPORTAS

AUSROS ŽINIOS

Sios savaitės rungtynės. Trečiadienį, 8.30 v. v., Bloor Collegiate — Aušra Inter. — Riverdale; ketvirtadienį, 8.10 v. v., Bloor Collegiate — Aušra Juv. — St. Anselms; šeštadienį, 2 val. p.p., Hamilton — Aušra Jr. — Kovas; sekmadienį, 12.30 val. p.p. mūsų salėje — Latvai — Tridents ir Aušra — Andys; 2 val. p.p. Loretto patalpose — Aušra M. — St. Thomas.

Praėjusios savaitės draugiškose rungtynėse Aušra M. nugalėjo Metro lygos komandą Kiwanis Club 28:16, o Aušra Jr. pralaimėjo Hamiltono Kovui 29:27. Aušra M. komandoje žaidė: A. Sapijonis 5, V. Ruseckas 7, G. Skrinškas 5, A. Slekys, E. Ramanauskas, R. Grigas 12, H. Steponaitis 2, J. Genys ir A. Gonta. Aušra Jr. komandoje — A. Zaliuskas 9, V. Rušas 2, E. Butvydas 2, J. Bukšaitis 2, A. Sapijonis 2, G. Skrinškas, V. Ruseckas 8 ir R. Grigas 2.

VYCIJO ŽINIOS

Stalo teniso dešimtko turnyre, kuris įvyko gruodžio 17-18 d.d. Clevelande, pirmąją vietą laimėjo vytielis Pr. Gvidys. Turnyras žadetas įtampos nepateikė, nes Čikagos ir Niujorko stalo tenisininkai jam nepasirodė, tačiau vis tik būta netikėtų. Visą Clevelandą suklebė ant kojų J. Nasvyčio pirmojo rato pergalė prieš Pr. Gvidį. Ne mažesnę staigmeną suklebė ir J. Nasvyčio pralaimėjimas dar A. Navyciui, kuris stalo teniso pasauly retai tepasirodė. Pr. Gvidys antrame rate laimėjęs visus susitikimus su vienu pralaimėjimu, tapo pirmojo dešimtko turnyro nugalėtoju. Antroje vietoje, su dviem pralaimėjimais, liko J. Nasvytis ir trečioji vieta atiteko hamiltonieciui St. Navickui. Turnyras buvo prastes dviem ratais, žaidžiant kiekvienam su kiekvienu.

Krepšinininkai paskutinėje praėjusių rungtynėse įveikė Kingsway K. 44:35. Žaidė: Gvidys 8, Bersenas 15, Dulius 7, Baitinas 1, Preiksaitis 12, Kaul 1, Barskėtis.

Pirmas pirmenybių rungtynės šiais metais žaidžia vyrai prieš Woodgreen sausio 4 d. 8.30 val. Malvern Coll. Sausio 8 d. 1 val. Loretto Coll. jau vytištes žaidžia su St. Basils ir sausio 10 d. 8.30 val. East Comm. Coll. vytištes žaidžia LBA lygos rungtynės su latvėmis.

Krepšinio treniruotės TRC patalpose pradėdamos šią savaitę ir bus tęsiamos nusistovėjusia tvarka: penktadieniais nuo 9.30 val. suaugusiems, šeštadieniais nuo 6.30 val. prieaugliui ir vėliau suaugusiems.

Sidinininkai jau pradėjo naują sezoną, surengdami kelias įvykias. Ir šiais metais numatoma suruošti keletą rungtynių, mokyklas pradedantiems ir kitus pajavirinius. Pirmąją mokyklą numatoma suruošti sausio 15 d. 12 val. Collingwoode. Besidomujama prašomi kreiptis į sekcijos vadovą J. Jonaitį, tel. RO. 9-1618.

KLK pirmenybės. Pirmos įvyks sausio 28-29 d.d. Ham. v. LSK. Vytis dalyvaus beveik visose varžybose — vyrų ir moterų krepšinyje, mergaičių A, B ir C krepšinyje, vyrų, moterų ir mergaičių tinklinyje ir vyrų, moterų, mergaičių ir berniukų stalo tenise.

A. S.

KOVO ŽINIOS

Katalikiškų parapijų krepšinio pirmenybė Kovo jauniai atsiekė antrą pergalę prieš Sv. Jono parapiją, įveikdami ją santykiu 34:24.

Krepšinio ir tinklinio treniruotės pradedamos šį šeštadienį, sausio 7 d., Central mokyklos salėje.

KSA komiteto ir sporto klubų atstovų posėdis įvyks šį trečiadienį, sausio 4 d., Hamiltono. Be Kanados krepšinio, tinklinio, stalo teniso ir šachmatų pirmenybių pravedimo klausimo, bus palieti taip pat svarbūs mūsų tremties sportinio gyvenimo reikalai, kaip pvz., FASK-to, S. Amerikos Lietuvių Žaidynės Toronto, KSA darbo veiklos 1961 m. ir kt.

Visuotini narių susirinkimą Kovo valdyba numato susaukti po Kanados

TORONTO, Ont.

Giliarui Urbonui yra laiškas iš Čikagos. Atsiimti "T2" administracijoje.

Iš 20 vengrų studentų, kurie po 1956 m. sukilimo paspruko iš Vengrijos ir studijavo Toronto universitete, vos vienas tebaigė studijas sėkmingai. Kiti egzaminų neįlaikė. Ir tai, esą, ne vien dėl kalbos sunkumų, bet ir dėl to, kad Vengrijos Sapron universiteto paruošimas buvęs silpnas.

Pastarųjų rinkimų kandidatų dalis paskelbė savo rinkimines kampanijas metu išleistas sumas. W. Dennison išleides \$2,000, Phillips Givens, \$5,000, Donald Summerville tarp \$3,500 ir \$3,600, pralaimėjusi kandidatė į burmistrus Jean Newman apie \$4,500, o burmistras N. Phillips ir kontrolierius William Allen pasakytį, kiek išleide, atsisakė.

Trans-Canada Airlines lėktuvą prieš trejetą savaitių iš Londono vežė \$18,000 vertės auksu monetų. Kai lėktuvas nusileido Maltoje aerodrome, auksu lėktuve jau nebebuvo. I Londoną tas auksas buvo atvežtas iš Šveicarijos.

Spėjama, kad apie siuntą bus sužinoję kuri tarptautinė banda ir auksą bus išskrausčiusi Montrealy, kur lėktuvas buvo trumpam nutūpęs.

Lietuvių pirmenybių, įvykstančių Hamiltono sausio 28-29 d.d.

Pirmas sportininkų pobūvis siemty yra rengiamas sausio 28 d. Knights of Columbus salėje. Be pačių hamiltoniečių, jame dalyvaus sportininkai iš Rochesterio, Montrelio ir Toronto. Klubo nariai prašomi iš anksto pasipirinti fantais loterijai.

Draugiškos krepšinio rungtynės Toronto Kovo jauniai nugalėjo Aušros jaunius 29:27 (10:10). Žaidė ir taškų pelnė: Bakaitis 10, Blekaitis 4, Breichmanas 3, Dervaitis 4, Meškauskas 6, Kybartas 2, Gužas, Enskaitis, Petruskas, Stosius.

Šį šeštadienį, sausio 7 d., Central mokyklos salėje (Wentworth St. N.) įvyks atsigriebo rungtynės tarp Toronto Aušros ir Kovo jaunų komandų. Rungtynių pradžia 2 val. p.p.

K. B.

WINNIPEG, Man.

(Atkelta iš 4 psl.)

lutiniai baigtas sutvarkyti aly. lietuvių knygynas. Knygos išduodamos sekma dienišiais tuojau po pamaldų.

Valdyba pasiuntė Kanados premjerui J. Diefenbakeriui padėkos telegramą į Niujorką, kuris JT plenumo Christoforiui priminė pavergtą Lietuvą ir kitas Pabaltijo valstybes. I telegramą buvo gautas padėkos atsakymas su išstu jo kalbos tekstu.

Rugsėjo 11 d. suruoštas Tautos šventės minėjimas su atitinkama programa, o taip pat surengtas ir Karuomenės šventės minėjimas. 1960 m. valdyba padarė 12 pėsčiųjų, kur aptarta įvairūs apylinkės reikalai. Gruodžio 1 d. padarytas paskutinis v-bos posėdis atitinkamai paskirstyti per 1960 m. gautą pelną.

"Teviskės Žiburiais" ir "Nepriklausomai Lietuvai" paskirti po \$10 (tenka pažymėti, kad šia suma KLB Winnipeg apylinkė minėtiems laikraščiams siunčia kiekvienais metais). Šeštadieninei vaikų mokyklai — \$20, apylinkės knygynui — \$22, Karuomenės šventės minėjimo proga uprašytos Mišios už žuvusius dėl Lietuvos nepriklausomybės karius — \$5.

J. Demerecko pasiūlymu buvo numatyta knygynui užsakyti Lietuvių Enciklopediją, tačiau nenorint palikti skolų naujai valdybai, šis klausimas atidėtas vėlesniam laikui. 1961 m. valdybai perduota grynais pinigais \$20.98, įskaitant kaikiurių jau sumokėtų solidarumo įnašų. KLB Krašto Valdyba už 1960 m. pasiūstą solidarumo įnašų \$60.

Toliau pranešama padaro Salpos Fondo atst. T. Lukas. SF yra \$15.32. Vasario 16 gimnazijai remti būrelio atstovas T. Lukas praneša, kad nuo būrelio įsisteigimo iki šio laiko gimnazijai jau pasiūstas \$1756.

V-bos išdėdintas J. Demereckas savo pranešime nusikundžia, kad 1958 m., kada buvo sukaikamas PLB Seimas, Winnipeg apyl., v-ba išplatino 60 ženkliukų. Jų pritrūkus buvo pareikalauta daugiau. Gautas raštas iš p. Mikšio, kad norint gauti daugiau ženkliukų reikia iš anksto prisipisti pinigų. V-bos išd. J. Demereckas pasiūstas atitinkama suma pinigų p. Mikšui, tačiau iki šiol, nei ženkliukų prisipista, nei pinigų atgal p. Mikšys nebeįrašė. Rašes laiška asmeniškai, tačiau į jį jokio atsakymo negavęs. Tuo klausimu turėtų pasisakyti p. Mikšys.

Tautos Fondo atstovas M. Saraukas praneša, kad 1960 m. Tautos Fondui surinkta ir pasiūstas \$180.25.

Revizijos k-jos pirm. Eug. Kalasauskas perskaito revizijos aktą. Viskas rasta tvarkoje ir išlaidos atitinka pateiktus pateisinamius dokumentus bei sąskaitas.

Toliau vyko naujos valdybos rinkimai 1961 metams. Išstatoma eilė kandidatų. Jų dalis patys priėbė prie lentos nusibraukia ir neria iš salės lyg užrūstintais veidais. Susirinkimas siūlo pasiikiti senajai valdybai, bet ji nebesutinka. Buvęs v-bos pirm. M. Januška, net iš anksto patekęs dienos pirmininkui atitinkama atsistatydinimo pareiškimą, nors pats atsidavė susirinkimui pareikšti v-bos atsistatydinimą. Norint išgelbėti padėtį, kaikiurie ir senos v-bos nariai vėl įrašomi į kandidatų sąrašą. Rinkimai eina slapto balsavimu.

Balsavimo bei balsų skaičiavimo metu dienos pirm. J. Činga iškelia klausimą, kaip buvęs KLTarybos Winni-

Sv. Jono Kr. parapijos jaunimo choro eglutė

įvyko Kalėdų antrą dieną. Ji sutraukė labai gausų būrį jaunųjų dalyvių su tėveliais. Visi gėrėjosi jaunaisiais vaidintojais, kun. B. Pacevičiaus sukurto vaizdėliu "Betlėjus švinta", kurį vaidino net 16 asmenų, o režisavo B. Krūminienė. Tautinio auklėjimo mergaičių grupė, vad. A. Vaisvilienė, išspildė "Lietuvaitės sielvartą", o E. Gailevičiūtės paruošta grupė — "Kalėdinių žaislų šoki". Duosnusis Kalėdų senelis apdovanojo jaunuosius šventinėmis dovanomis. Dalis šios programos buvo perkelta šeštadieninės mokyklos eglutės Naujų Metų dieną.

Sv. Jono Kr. parapijos jaunimo choras, kuris gieda sekmadieniais per pamaldas ir pasirodo scenoje didesniu švenčių progą, jau yra įarniai susigiedojęs. Jame dalyvauja per 50 jaunuolių. Jie daro gražią pažangą, ir linkėtina, kad jie su savo vadovu kun. B. Pacevičiu ir toliau išstvermingai dirbtų. Tuo domisi netik tėvai, bet ir visa lietuvių kolonija.

G.

P A D Ė K A

Už padarytą mūsų steigmena gruodžio 25 dieną, suruošiant mums 10 metų vedybino gyvenimo paminėjimą, už gražią ir brangią dovaną ir linkeijimus, nuosirdžiai dėkojame šioms mūsų prieteliams: E. ir J. Kvedaraičiams, M. ir A. Radžiūnams, I. ir A. Pūkamams, P. ir V. Urbonams, V. ir J. Rupkalviams, V. Germanavičiui, L. Andriūnienėi, P. Gulbinkui.

Ši steigmena pasiliks mums ilgai atminčiai.

Jadvyga ir Jurgis Karaliai.

P a d ė k a

Sirdingai dėkojame už suruoštą mūsų steigmena-pobūvį ir gražią dovaną mūsų vedybino dešimtmečio progą mieliems bičiuliams: pp. P. B. Sapliams, A. D. Siminkevičiams, L. P. Butėnams, A. P. Čeponiams, B. V. Končiams, p-lei G. Grigariavičiūtei, L. K. Dargiams, V. V. Siminkevičiams, E. V. Baleišiams, K. Budreckui, V. Timosenkai, J. Korsakui.

Dar kartą reikiame gilią padėką visiems už parodytą nuosirdumą ir draugišką širdį, kas amžinai paliks mums gyvenime, kaip brangius prisiminimus.

Regina ir Vladas Stabačinskai.

REALTORS

527 Bloor St. W.

Tel. LE. 2-4404

Perkant ar parduodant betkokį nekilnojamo turtą, kreipkitės į šią gerai žinomą firmą.
Didelis pasirinkimas gyvenamųjų namų, įvairaus dydžio apartamentų, biiznių, farmų sklypų etc.
Sąžiningas ir skubus patarimas.

Geriausios murgių gavimas bei sudarymas visame Toronte.

DUNDAS - BLOOR

\$1,000 įmokėti tiktai už 8 kambarių mūrinį namą, 2 modernios virtuvės, 2 vonios, naujas šildymas, aliumininius langai ir durys, garažas, ilgos išimokėjimo sąlygos.

BLOOR - QUEBEC AVE.

\$1,500 įmokėti, 8 kambarių atskiras mūrinis namas, ultra moderni virtuvė, alyvos šildymas, namas be skolų, neaugsta kaina.

BABY POINT - JANE

\$3,500 įmokėti tiktai, 8 kambarių per du augstus, atskiras, mūrinis namas, 2 virtuvės, vandens alyva šildymas, kvadratinis planas, garažas su privačiu įvažiuoju. Labai žema kaina.

RONCESVALLES - INDIAN RD.

\$4,500 įmokėti, 9 kambarių atskiras mūrinis namas, tame puikiam nuomavimui rajone, 3 virtuvės, 2 vonios, kvadratinis planas, alyvos šildymas, gražūs didelis kiemas, arti krautuvų bei susisiekimo. Vienas murgių 10-čiai metų.

HIGH PARK - RONCESVALLES

\$5,000 įmokėti, 10 kambarių per du augstus, atskiras namas, 2 modernios virtuvės, naujas vandens alyvos šildymas, garažas su plačiu įvažiuoju, idealus dviem šeimoms.

HIGH PARK

\$5,000 įmokėti tiktai už poros metų senumo 17 kambarių duplexą, su butu rūšyje, vandens alyvos šildymas, dvigubas mūrinis garažas, viskas išnuomota.

SWANSEA

\$6,500 įmokėti už maždaug 6 metų senumo, puikų 5 kambarių bungalą. Pusiaur baigtas recreation kambarys rūšyje, galimybės įrengti butą rūšyje, alyvos šildymas, aliumininius langai bei durys, garažas su privačiu įvažiuoju. Graži vieta, šeiminkams pirkto bizni.

SWANSEA

\$8,000 įmokėti tiktai už vieną iš gražiausių namų tame rajone, 7 didžiulių, kambariai, atskiras, mūrinis, 2 modernios virtuvės, 2 vonios, didžiulis gražus recreation kambarys su baru, dar vienas ekstr kambarys rūšyje, dvigubas garažas su dvigubu plačiu privačiu įvažiuoju, balkonas virš garažo.

P. KERBERIS

Darbo telefonas LE. 2-4404

Namų telefonas LE. 5-1584

J. RUKŠA

LE. 2-4404

Namų telefonas LE. 6-9165

PASITEIRAUKITE DEL KITU NUOSAVYBIŲ. REIKALINGI NAMAI PARDAVIMAI.

įvairių neesminių klausimų susirinkime užbaigiamas Tautos himnu.

Po susirinkimo naujai išrinktoji valdyba pasiskirstė pareigoms: Tadas Lukas — pirmininkas ir kultūrinis reikalų vedėjas, Apolonia Sidagytė — vicepirminė ir Salpos Fondo atstovė, K. Strikaitis — sekretorius, J. Demereckas — išdėdintas ir Mečys Saraukas — Tautos Fondo atstovas. Antanas Genys — pirmas kandidatas.

Mano nuomone. Tenka apgailestauti, kad metiniame susirinkime iškeltas klausimas dėl KLTarybos Winnipeg skyriaus ir Pr. Matulionio atiteko svarstyti naujai išrinktai valdybai. Manau, kad į šį reikalą naujai valdybai mažiausiai tektų kištis, nes šis reikalas yra grynai KLTarybos buvusių Winnipeg skyriaus narių.

Pirmiausiai niekur nesimato, kad šis skyrius buvo ar yra likviduotas. PLB Winnipeg apyl. 1950 m. sausio 20 m. Winnipeg organizacinio k-to susirinkimo protokole aiškiai yra pasakyta, kad KLS-gos ir KLT-bos Winnipeg skyriai savo veiklą suspenduos. Kol jų centrai susitars, visas jėgas dėti, kad įsteigti PLB Winnipeg apylinkę, 1950. 1. 22. PLB Winnipeg apyl. steigiamasis susirinkimas įvyko. Apy-

linkė buvo įsteigta. Steigiamajame susirinkime dalyvavo 104 asmenys. Dienos pirm. buvo išrinktas J. Smalžys, sekretoriauti pakviestas Jonas Stanaitis (dabar Toronto). Steigiamojai susirinkimo garbes pirm. buvo P. Liaukėvičius. Į PLB Winnipeg apyl. valdybą buvo išrinkti: J. Smalžys, B. Stundžia, J. Račys, J. Stanaitis, V. Dargauskas, M. Januška, dr. C. Kurauskas, P. Januška, J. Klimaitė, Pr. Matulionis, A. Matulevičius, J. Dambaras, Zalsys ir L. Stanevičius. Iš jų daugiausiai gavę balsų įėjo į valdybą. I revizijos komisiją išrinkti: Vera Zavadskienė, agr. J. Malinauskas ir Paulius. Kandidatai liko: V. Kriščiūnas ir Vincas Januška.

Po to, ar buvo likviduota KLS-gos ir KLTarybos Winnipeg skyriai, niekur nekalbama ir iki šiol nieko apie tai nežinoma.

Mano nuomone, naujai išrinktai PLB B-nės Winnipeg apylinkės pasidaryti kokių tai Garbės Teismo tarytojų ir spresti apie šį dvių organizacijų likimą iš viso netinka. Manau, kad tuo reikalu turėtų pasisakyti pati KLC Taryba ir šį reikalą išspręsti be jokių Garbės Teismų.

K. Strikaitis, apyl. v-bos sekret.

A. J. MORKIS

Real Estate & Mortgage Broker

1385 Queen St. W. (prie Lansdowne Ave.)

Telefonai: LE. 4-8459; LE. 4-8450

Namų telefonas BE. 3-5996

Rogers - Dufferin
\$1,200 įmokėti, atskiras, gerų plytų, 7 virtuvės kamb., kietmedžio grindys, modern. oru-gazu apšildymas. Labai didelis sklypas ir labai ramioji vieta. Labai tinkamas šeimai su vaikais. Skubiai parduodamas, nes pardavėjas turi išvykti į JAV. Visą kainą apie \$9,000.

Sklypai

Nuo \$850 iki \$1,700 už dvigubą sklypą prie Lake Simcoe (Keswick). Dar liko tik 12 sklypų. Lengvos išsimokėjimo sąlygos.

Sunnysside namas

\$1,700 įmokėti, atskiras, gerų plytų, 14 kamb., skersinis planas, 2 mod. virt., vand. alyva šild., naujai atremontuotas, didelis sklypas 26 x 163 pėdų. Toje gatvėje numatoma statyti apartamentus. Mokykla, krautuvės arti. Lengva išnuomoti ir geros pajamos. Kaina apie \$21,000.

Wilson Ave. — prie ežero

\$1,500 įmok., gero mūro, 6 kamb.,

Turime krautuvų, farmų, vasarvietių, hotelių, motelių įvairiose vietose ir įvairia kaina. Prašome tik kreiptis pas mus. Taip pat parūpiname geresnėmis sąlygomis paskolų - murgių.

Vyt. Morkis J. Kaškelis A. Bludžius

EXTRA REALTY LTD.

1043 BLOOR ST. W. Tel. LE. 4-9211

DIDŽIAUSIAS PASIRINKIMAS NAMŲ, FARMŲ, ŽEMĖS SKLYPŲ, APARTAMENTŲ IR BIZNIO. DUODAMOS 5% PASKOLOS PERKANTIEMS NAMUS, ĮVAIRIAIS REIKALAIS KREIPKITEŠ Į SIUOS MŪSŲ AGENTUS:

Indian Rd. - HumberSide
\$2,500 įmokėti, 9 kambarių mūro, pirmame aukšte 4 kambariai, 3 modern. virt., garažas. Kaina \$15,000.

Durie - Colbeck
\$4,000 įmokėti, 6 kamb., atskiras, gražių plytų, 2 virtuvės, garažas. Kaina \$16,900. Balansas vienas murgių 10 metų atdara.

Ken WILES

REALTOR LTD.

2279 Bloor St. W. (prie Durie St.)
Telefonas RO. 6-9241

Didžiausias pasirinkimas namų, būstų visame Toronte.
Nuostabi ir sėkminga patirtis.
Rūpestingas morigčių sutvarkymas.

Shaw St. - Queen
\$1,000 įmok. mūr. 9 kamb. per du augst. 2 mod. virt. 2 vonios. naujas gazo šild. geras rūšys, garažas. Iš-mokėjimui viena skola 10-čiai me-tu. Prašo \$14,000.

Geoffrey - Roncesvalles
\$2,000 įmok. graži pl. 6 did. kam-bariai, did. mod. virtuvė, augstas ir svarūs rūšys, did. kiemas, garažas, arti kraut., mokyklos ir susi-siek. Vienas atviras morigčių iš-mokėjimui 10-čiai metu.

Roncesvalles - Gallow Ave.
\$2,000 įmok. 8 did. kamb., mūr. vand. alyva šild., geras išplanavi-mas, dvigubas garažas. Vienas at-viras morigčių išmok. Galima tuoj užimti. Skubus pardavimas.

Bloor - Quebec
\$2,000 įmok. atsk. rūpių pl. 6 kam-barių, naujos statybos, labai gra-žus iš lauko ir vidaus. Moderniškai įrengtas, vand. alyva šild., šoninis įvaž., viena skola išmokėjimui. Ver-ta pamatyti. Jums tikrai patiks.

Annette - Runnymede
\$2,500 įmok. 6 kamb., atsk. gerų plytų, 2 mod. virt., 2 vonios, geras išplanavimas, priv. įvaž., pigus ir geras pirkiny. Prašo \$14,900.

S. JOKUBAITIS

PAROPINU MORIGČIUS REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI.
Telef. RO. 6-9241. Namų RO. 6-0417

Collingwood, Wasagos, Stayner

apylinkėse turime didžiausią pasirinkimą ūkių, farmų, gazolino stočių, vasarnamių, garažų, įvairių būstų ir t.t.

V. (Vic) BUTRIMAS

Dėl informacijų rašykite: BOX 83, COLLINGWOOD, ONT.
G. D. HUNT REAL ESTATE
Istaigos:
128 Hurontario St.
Collingwood, Ont.
Tel. 1516

Namų:
VYT. BUTRIMAS
139 Fourth St. E.
Collingwood, Ont.
Tel. 2337

TAUPYK ir SKOLINKIS

Kredito Kooperatyvė "PARAMA"

Paskola 1 asm. iki \$3,000. Paskolos, indėliai ir gyvybė apdrausta.

DARBO VALANDOS:

Pirmadienis ir Penktadienis nuo 10-12 v. ryto ir 5-30-9 val. vak.
Antradienis — nuo 10-12 val. ryto ir 7 - 9 val. vak.
Trečiadienis ir Ketvirtadienis nuo 10-12 val. ryto uždaryta.

Bartinė: Lietuvių Namai, 1129 Dundas St. W., Toronto, Ont.

Telefonas LE. 2-8723

ESTU LEE FURS

KAILIŲ

KRAUTUVĖ

Pats laikas užsisakyti.

Siuveni pagal užsakymą ir parduodami gatavi kailiniai paltai, žaketai, saliai ir kt. Primiama apsauga (Storage). Valomi ir persiuviama seni pagal naujausią metodą. Darbas atliekamas gerai ir pigiai. Duodama ilgam išsimokėjimui. Patariami nemokamai.
707 Mount Pleasant Rd., Toronto. HU. 3-6851

ED. KONDRATAS

MOTERIŠKŲ ir VYRIŠKŲ RŪBŲ

siuvėjas

1113 DUNDAS STREET WEST • TORONTO • TEL. LE. 3-5434
Didelis pasirinkimas anglišku medžiagų kostiumams bei paltams.

Lietuvių moterų

KIRPYKLA

Doma Hairstyling

1618 BLOOR ST. W.
(netoli Dundas)

Telefonas LE. 3-2904

Sav. D. KAUNAITE

Atlieku visokius

elektros darbus

prie senų ir naujų statybų.
Patariami ir apskaitinimas
veitui.

Licenzijuotas elektromonteris

J. Nacevičius

Tel. LE. 4-6075

VALAU FOTELIUS

IR ĮVARIUS KILIMUS.

Automatinis elektrinis valymas. Sutai-sau iširusius galus ir pradeginčius kilimus. SKAMBINTI LE. 3-4912.
P. KARALIUNAS

A. P. GARAŽAS

1539 DUNDAS ST. W.
(prie Dufferin)

Visų rūšių mechaninis automobilių remontas. Spec. Fordomatic - Hy-dromatic transmisijos.
Sav. ANTANAS PASKEVICIUS
Telefonas LE. 5-9130

International

Driving School

859 COLLEGE ST. • LE. 5-5556

Pradėkite vairavimo pamokas da-bar. Mes parūpiname mašiną gari-minams ir paruošime teoretiskai.

Visu rūšių AUTOMOBILIŲ

BODY TAISYMAS

Dundas Auto Body

Darbas sąžiningas ir garantuotas.

Lietuvių savininkas A. Šimonis.

418 BATHURST ST. • WA. 1-3225

Taisau televizijas, namų ir auto radio.

Raštu garantuojamas darbas ir dalys. A. GRYBAS.

Tel. LE. 2-7284

NAUJAMIE MODERNIŠKAI ĮRENGTAMIE

MOUNT ROYAL MOTORS

garažą jūs galite savo automobilio patoismo reikalus išsiaiškinti lietuviškai. Daugiau kaip 20 m. patirtimi praktika mes garantuojame darbo sąžiningumą. Dėmesio visu rūšių automobilių ir sunkvežimių mechanikoms patoismams, su-lankstymų ištaisymams, dažymams, priekinių ratų suregulavimui ir balansavimui su geriausiomis BEAR mašinomis, automatiškos ir standartinės greičių dėžės, stabdžių jostų pakeitimams — nuo \$18.00.

Taip pat turime podangų, baterijų ir kitų auto reikmenų.

Vilkiuko potarnavimas veikia 24 valandas. Lietuviams duodama nuolaida.

3 Auckland Rd. — Tel. BE. 2-2131

Nakties metu tel. RO. 7-0086

(Aukland gatvė prasideda prie 5249 Dundas St. W., ir vakarus nuo Six Point).

RINKIMAI

(Atkelta iš 2 psl.)

draugas mokytojų, duodu jums paskutinius nurodymus dėl rin-kimų tvarkos, — kiek žemesniu balsu kreipėsi agitatorius ir dar iš vietos nepajudėjusius Keliuoką ir Bumbulį. — Šią salę paruošite iš vakaro. Su pagaliau išnešite suo-lus. Čia ant šitos sienos pakabin-site Staliną ir Leniną. Jų paveiks-lai primins valstiečiams jų gar-bingą pareigą. Kiek toliau nuo sienos pastatykite didelį stalą. Ant stalo stovės balsų urna.

Draugas mokytojas ir draugas Keliuoka būsime anoje stalo pū-sėje. Vienas iš jūsų atžymėsite iš-srašo balsuojančius, o kitas stamposite pasirus.

Keliuoka neramiai sutrypė.

— O kas tvarką palaikys? — paklausė Keliuoka.

— Bus gauta milicijos, vienas ar du, pagal reikala, — aiškino agitatorius. — Milicininkai ir balsus iš urnos kas valandą iš-imis. Tik reikės juos tuoj pat i Bū-dos vykdymo komiteto raštine pristatyti.

— Gal aš tuos balsus vežiošiu.

— pirsosi Keliuoka. — Už stalo galės Striukienė sėdėti. Tiesą sa-kant, ji yra raštingesnė tam rei-kaui.

— Tada draugė Striukienė bū-site čia, sekmadienį aštuntą va-landą ryto, — išaknėciant pabrė-žė agitatorius.

— Jei jau toks svarbus reika-las, o nėra kam atlikti, sutinku.

— džiaugdamosi sutiko Stri-ukienė.

Ten dar pastatysite stalų.

Ant jų valstiečiai atžymės balsus.

— parodė agitatorius į kitą pasi-e-nį. Visus reikmenis atsiveš drau-gai milicininkai, — baigė agita-torius vilkdamasis paltą.

Austantis sekmadienio rytas pranašavo giedrą rinkimų die-ną. Pastatęs dviratį mokyklos pa-langėje, Keliuoka net aiktėlojo pamatęs atvirus mokyklos duris.

Jis vakar paskutinis išėjo užrai-kęs. Keliuoka skubiai kišo ranką kišenėn ir ten stipriai suspaudė tebesantį raktą. Nedrąsiai jis iš-žengė ir vidų, bet greitai atsigavo, pamatęs, kad viskas buvo vietoje.

ir durys buvo sveikutėlės. Jis skubdamas kūrė krosnį.

Nustatytą laiką atvyko Bum-bulis. Kaip nupenėtą žaisis, atkryp-avo Striukienė. Paskutinių su-raštais bei balsais Leiba atgėbe-no milicininką Lazdauską iš Bū-dos. Dar neišlipęs iš vežimo, Laz-dauskas rūšiai suriko tarpduryje stovinčiam Keliuokai:

— Kokią šventę draugai šven-čiate, kad buržuazinė vėliava iš-sikėlė? ... Tai taip draugas Keliuoka, savo apylinkę tvarkai?

Keliuoka išsiūdytas staigme-nos, klupdamas išsivertė laukan, žiūrėdamas į prieš mokyklą aikš-telę esantį vėliavos stiebą. Pas-kui į išsėkė Bumbulis. Išskryp-avo Striukienė. Visi užvertę gal-vas žiūrėjo į pačioje stiebo viršū-nėje, ramiai tekancios saulės spinduliuose plevėsujančią tri-spalvę. Pamatęs Lazdausko su-rauktą kaklą ir į jį išmeigtas akis, Keliuoka sutrypė padary-damas mažą ratą, keikdamasis.

— Buožės kelia galvas ... Ju-došiai ... Šposą išskrėtė ... Ka-dabar daryti? Buožės ...

— Nuimti! Ka daryti ... — vi-sa gerkle suriko Lazdauskas.

Keliuoka visu greičiu metėsi prie stulpo. Jo nelaimė vėlia-vos virvelė buvo užrista augstai, apie stiebo vidurį.

— Reikia stiebą nuplauti, — švokštė susijaudinęs Keliuoka.

— O kur kitą gausi? — kiek atlyžęs rėkė Lazdauskas. — Aš raportuosiu į milicijos punktą ir gausiu nurodymų.

Paskambinus buvo gautas isa-kymas vėliavą saugoti, laukti, kol milicijos atsivežtas telefonistas ja

nuims. Susijaudinimas atslūgo.

Visi grįžo į salę ruošti didelio darbo diena.

Diena buvo tikrai graži, skaid-ri ir saulėta. Luobiečiai rinkosi į sekmadienio pamaldas. Iš visų pusių margavo moterų skarelės. Paskui moteris tingūs ir rimti se-lus. Čia ant šitos sienos pakabin-site Staliną ir Leniną. Jų paveiks-lai primins valstiečiams jų gar-bingą pareigą. Kiek toliau nuo sienos pastatykite didelį stalą. Ant stalo stovės balsų urna.

Draugas mokytojas ir draugas Keliuoka būsime anoje stalo pū-sėje. Vienas iš jūsų atžymėsite iš-srašo balsuojančius, o kitas stamposite pasirus.

Keliuoka neramiai sutrypė.

— O kas tvarką palaikys? — paklausė Keliuoka.

— Bus gauta milicijos, vienas ar du, pagal reikala, — aiškino agitatorius. — Milicininkai ir balsus iš urnos kas valandą iš-imis. Tik reikės juos tuoj pat i Bū-dos vykdymo komiteto raštine pristatyti.

— Gal aš tuos balsus vežiošiu.

— pirsosi Keliuoka. — Už stalo galės Striukienė sėdėti. Tiesą sa-kant, ji yra raštingesnė tam rei-kaui.

— Tada draugė Striukienė bū-site čia, sekmadienį aštuntą va-landą ryto, — išaknėciant pabrė-žė agitatorius.

— Jei jau toks svarbus reika-las, o nėra kam atlikti, sutinku.

— džiaugdamosi sutiko Stri-ukienė.

Ten dar pastatysite stalų.

Ant jų valstiečiai atžymės balsus.

— parodė agitatorius į kitą pasi-e-nį. Visus reikmenis atsiveš drau-gai milicininkai, — baigė agita-torius vilkdamasis paltą.

Austantis sekmadienio rytas pranašavo giedrą rinkimų die-ną. Pastatęs dviratį mokyklos pa-langėje, Keliuoka net aiktėlojo pamatęs atvirus mokyklos duris.

Jis vakar paskutinis išėjo užrai-kęs. Keliuoka skubiai kišo ranką kišenėn ir ten stipriai suspaudė tebesantį raktą. Nedrąsiai jis iš-žengė ir vidų, bet greitai atsigavo, pamatęs, kad viskas buvo vietoje.

ir durys buvo sveikutėlės. Jis skubdamas kūrė krosnį.

Nustatytą laiką atvyko Bum-bulis. Kaip nupenėtą žaisis, atkryp-avo Striukienė. Paskutinių su-raštais bei balsais Leiba atgėbe-no milicininką Lazdauską iš Bū-dos. Dar neišlipęs iš vežimo, Laz-dauskas rūšiai suriko tarpduryje stovinčiam Keliuokai:

— Kokią šventę draugai šven-čiate, kad buržuazinė vėliava iš-sikėlė? ... Tai taip draugas Keliuoka, savo apylinkę tvarkai?

Keliuoka išsiūdytas staigme-nos, klupdamas išsivertė laukan, žiūrėdamas į prieš mokyklą aikš-telę esantį vėliavos stiebą. Pas-kui į išsėkė Bumbulis. Išskryp-avo Striukienė. Visi užvertę gal-vas žiūrėjo į pačioje stiebo viršū-nėje, ramiai tekancios saulės spinduliuose plevėsujančią tri-spalvę. Pamatęs Lazdausko su-rauktą kaklą ir į jį išmeigtas akis, Keliuoka sutrypė padary-damas mažą ratą, keikdamasis.

— Buožės kelia galvas ... Ju-došiai ... Šposą išskrėtė ... Ka-dabar daryti? Buožės ...

— Nuimti! Ka daryti ... — vi-sa gerkle suriko Lazdauskas.

Keliuoka visu greičiu metėsi prie stulpo. Jo nelaimė vėlia-vos virvelė buvo užrista augstai, apie stiebo vidurį.

— Reikia stiebą nuplauti, — švokštė susijaudinęs Keliuoka.

— O kur kitą gausi? — kiek atlyžęs rėkė Lazdauskas. — Aš raportuosiu į milicijos punktą ir gausiu nurodymų.

Paskambinus buvo gautas isa-kymas vėliavą saugoti, laukti, kol milicijos atsivežtas telefonistas ja

Skaitytųjų laišukai

IS GELEŽINĖS — PASIDARĖ

"POPIERINĖ UŽDANGA"

"T2" gruodžio 22 d. numeryje vėl skaitėme Al. Gimanto keistą straips-nį užvardintą: "Popierinė uždanga". Kalbama jame ne apie kažkokią "po-pierinę uždangą" tarp dviejų demokrati-nių kraštų — ne. Tenai sušvelnintu stiliumi kalbama apie padėtį anapus "geležinės uždangos".

Ir kokių tenai sakinių ir išsireiški-mų nerastumei. Štai, pvz., autorius, pasibėdavojęs, kad sovietinamos Lie-tuvos spaudoje, esą, smarkiai puolami tie, kurie grįže Amerikon stengiasi būti galimai objektyvesni pasakodami apie dabartinę Lietuvą, rašo:

"... Sovietinamoje Lietuvoje dabar

elgiamasi, lyg tikrai ten būtų kas nors

slėptino, išieivui lietuviui nerodyti-

no". ... Dar kiek toliau: "Kodėl ne-

duoti žmonėms laisvą pakelianti po-

krastą, aplankyti galimai daugiau gy-

veniečių, daugiau pažįstamų, brangių

viečių? Jei sovietai bijosi, kad užsie-

niečiai gali pamatyti kokius karinius

objektus, tegu tokių nerodo ar nepri-

leidžia".

Rašoma tarytum apie visiškai nor-

malų kraštą. ... Dėl to "karinių ob-

jektų", p. Al. Gimantui nerūstus pasaky-

ti, jog kiekvieno kolechizinio kiau-ro kelnės ir išbėdęs veidas —

yra tarytum karinis objektas ...

Dar citata iš Al. Gimanto straipsnio:

"Pagaliau, jei sovietinamos Lietuvos

tvarkytosios tikrai rūpi, kad išieivija

partijų objektyviai tiesa apie Lietuvos

gyvenimą, reikėtų panaikinti judėji-

mo suvaržymus atvykusiems lankyto-

jams". Iš kur gi autorius galėjo išras-ti, kad sovietams galėtų rūpėti prista-

tyti "objektyvios tiesos" išsiviams?

Jeigu raudonieji iki to galėtų prieiti,

(tai komunizmas — nebebutų komuniz-

mas, bet kažkuo kitu. Juk komunistinės

diktatūros santvarka — paremta tik

melu, klaida ir apgaule. Be to visko

komunizmas sugriūtų, tarytum visko

anot Al. Gimanto, sovietams tiesos

žodžio nereikėtų bijoti ...

Ir rask tu man, kam duoti šitoki pa-

tarima — bolševikams ...

Dar toliau: "Kodėl nepasikvietus

Lietuvon įvairių pakraipų išieivijos

laikraščių atstovų?" Irgi pasiūlymas!

Nuo kada gi atsirado mūsų tokia gera

nuomonė apie raudonuosius, kad jie

galėtų kviesiti "įvairių pakraipų" laik-

raštininkus ir dar kam — "objekty-

viai tiesai patirti?" Antra vertus, no-

rengis pasiskaityti: ar visi tie "įvairių

pakraipų" laikraštiniams ryžtis važuoti

anapus geležinės uždangos, jeigu bū-

ti ir leistu?

Ar visi gali ryžtis statyti kojas į to-

kią žabangą, iš kurių kelio atgal gal

neberastų — būtų apkalinti šnipinėj-imu, ar kitokiais išgalvotais kaltini-mais. Juk visiškai neseniai iš Kana-

dos nuvyko vienas naujas ateivis (jau

turįs Kanados pilietybę) apsilanky-vo tenų tėvynėje — Lenkijoje. Tenai bu-

vo areštuotas ir uždarytas į kalėjimą.

Kiti du — nuvyko į savo tėvynę Čes-lovakiją — irgi buvo areštuoti ir už-

laikyti ...

Ir taip visas Al. Gimanto straipsnis

mirgėto mirga tokiomis keistenybėmis.

Esą, "Lietuvoje, pasak ten išsėnčian-

čios spaudos ir radio, pasiekti didžiuliai

laimėjimai, kodėl neduoti jais pasigė-

rėti bei kartu pasidžiaugti ir išieivijos

spaudos atstovams (tuo pačiu ir visai

isėivijai)?" Išeivijoje, esą, neras

